ISKOLÁKTÓL CSEREPÉLDÁNY KÉRETIK.

A

KAPOSVÁRI ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

KÖZSÉGI

POLGÁRI LEÁNYISKOLA

ÉRTESITŐJE

AZ 1898—99. TANÉVRŐL.

KÖZLI:

NAGYNÉ CSORBA MÁRIA

IGAZGATÓ.

AZ ISKOLA ALAPITTATOTT 1882-BEN.

KAPOSVÁROTT, 1899.

HAGELMAN KÁROLY KÖNYVSAJTÓJA.

Minden jog fentartva.

Festette Schrotzberg.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ

Ő CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉGE.

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI) KÖNYVKERESKEDÉSÉNEK KIADÁSA.

ERZSÉBET MAGYAR KIRÁLYNÉ EMLÉKEZETE.

»Nem hal meg az, ki milliókra költi,
Dús élte kincsét, ámbár napja múl;
Hanem lerázván, a mi benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul,
Mely fenn marad, s nőttön-nő tiszta fénye,
Amint időben, térben távozik,
Melyhez tekint fel az utód erénye:
Óhajt, remél, hisz és imádkozik«.

Arany János.

Erzsébet magyar Királyné gyászos elhunytával letünt egy fényes csillag a magyar nemzet egéről .... A villámszárnyon terjedő megrenditő hir hallatára vallás-, nemzetiség és rangkülönbség nélkül együvé olvadnak a fájdalomkönyük. Önkéntelenül borul gyászba az egész nemzet, melynek történetében 1898. szept. 10-ike örökre gyásznap leend.

Iskolánk sem késett a kegyelet szerény adóját leróni s ugy a legmagasabb Trónhoz intézett részvétfeliratában, valamint az 1898. évi szept. 23-án tartott iskolai gyászünnepélyen is törekedett igaz megilletődésének és mély fájdalmának kifejezést adni.

A lesujtó gyászhir hallatára kitüztük iskolánk homlokzatára a gyászlobogót és rendkivüli értekezleten megállapitottuk ugy a tantestület, mint az ifjuság gyásza külső megjelölésének

módozatait. — Ugyancsak rendkivüli értekezleten tette a testület magáévá ama részvétfeliratot, melyet igazgató Somogyvármegye kir. Tanfelügyelőségének $\frac{2467.}{1898.}$ sz. a. kelt ama átirata folytán szerkesztett, mely szerint felsőbb helyről megengedtetett, hogy az ország néhány kiválóbb tanintézete az országos gyász alkalmából a legmagasabb Trón előtt mély fájdalmának kifejezést adhasson.

* * *

RÉSZVÉTFELIRAT.

Nagyméltóságu m. kir. vall. és közokt. Minister Úr!

Kegyelmes Urunk!

Mély alázattal kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az alábbiakban foglalt hódolatteljes részvétnyilatkozatunkat Ö Felsége, szeretett Királyunk magas Trónja elé juttatni.

Lélekben megrendülve értesültünk a kimérhetlen horderejü csapásról, melylyel a végzet Felséges Királyunkat, és hazánkat oly kérlelhetetlenül sujtotta.

Alattvalói hódolattal és rajongó szeretettel környezett imádott Királynőnket, az ország Védőangyalát veszitettük el Erzsébet Királynő Ö Felségében, Ki tündöklő példányképe az eszményiesen betöltött női, hitvesi, anyai és királynői hivatásnak.

Az Ö nemes érzéssel, angyali jósággal és sokat szenvedett hű magyar nemzetéhez való őszinte ragaszkodással eltelt szivét megsebző tőr az egész magyar nemzet szivét járta át.

A mély nemzeti gyász önkéntelen megnyilatkozása tanusitja, mint forrott össze a nemzet szive imádott Királynője szivével, mely a gondviselés által csak jót tenni és szenvedni küldetett e földre. S a mig csak egy magyar sziv

dobog e földön: élni fog Erzsébet Királynőnk emléke, Kihez a magyar nemzet mint Szenthez tekint fel.

Midőn a kaposvári polgári leányiskola alattvalói hódolattal Felséges Urunk és apostoli Királyunk elé járulva, legmélyebb fájdalmának kifejezést ad, egyuttal azon szent fogadást teszszük, hogy a nevelésünkre bizott ifjuság szivében nemcsak a Haza és Trón iránti törhetetlen hűség, ragaszkodás, hála és kegyelet legszentebb érzelmeit táplálandjuk, hanem buzgó imában is kérjük a Mindenhatót: tartsa meg Felséges Királyunkat nemzete javára Istenbe vetett rendithetetlen bizodalmában és adjon erőt bölcs Királyunknak a pótolhatatlan veszteség elviselésére, melynél csak a magyar nemzet fájdalma lehet nagyobb.

A legmélyebb tisztelettel maradtunk a kaposvári polg. leányiskola tantestületének 1898. évi szeptember hó 18-án tartott értekezletéből,

Nagyméltóságu Minister Úr legalázatosabb szolgái;

Nagyné Csorba Mária
polg. leány. isk. igazgató,
mint elnök.

Nagy Ödön
polg. leány isk. tan.,
mint jegyző.

* * *

EMLÉKBESZÉD.

Kedves Növendékek!

Elnémultak a gyászharangok, de nem a bánat érzete hűséges szivünkben, hiszen Magyarország Nagyasszonya, nemzetének védőangyala, királyi házának nemtője, — nincs többé . . . Erzsébet királyné bánatos szép szemeit örök álomra hunyta le.

Szentségtörő kéz tőrt emelt, hogy kioltsa a legnemesebb

életet és árvává tegyen egy nemzetet. — Évszázadok múlhatnak el, mig a magyarok Istene újra földre küldi egyik angyalát, a ki, mint egy másik Erzsébet, szerető, gondos anyja legyen népének!

. . . . . Lelki szemeink előtt elvonulnak eseményekben gazdag hazai történelmünk fejedelmi nőalakjai. — Dicsők, nagyok voltak mindannyian, de Wittelsbachi Erzsébet kimagaslik mindnyájok közül.

S mi az, mi őt oly nagygyá, örökre felejthetetlenné teszi?

Nagy volt ő, mint hitves, mint anya, mint királyné egyaránt. Fejedelmi férjének fenkölt szellemü hitvese, ki a magas hatalmi állást, melyre a sors kedvezéséből, de érdemei által is jutott, mindig csak a békitő angyal szerepében érvényesítette.

Páratlanul szerető édes anya, ki egyetlen fia iránti ragaszkodását az anyai szeretet vértanuságával fizette meg.

S ki volt, mi volt ő, mint királyné?

A valódi királyi fenséget az egész lényén átömlő bájjal, varázszsal egyesitette.

. . . . . S ma már minden veszve van.

Kihullott a magyar szent korona legragyogóbb ékköve . . . . Erzsébet királyné halva fekszik.

. . . . . Leborulunk ravatalodnál, de nincs az a buzgó fohász, nincs köny elég, mely visszahozna Téged nekünk, mert — fájdalom — örökre elhagytál bennünket.

De mély bánatunk, nemzeti gyászunk sürű-setét fellegén át még csillog a remény sugara, és száll felénk a bátoritó égi szózat: »Én veletek maradok».

Igen, úgy van, úgy kell, hogy legyen, hisz Magyarország védőangyala nem hagyhatta el vigasztalás nélkül népét örökre; csak egy időre s azért tünt el, hogy az égi felség trónusánál

hathatós szószólója legyen kesergő magyarjai — és gyászba borult királyi családjának.

Magyarország Nagyasszonya, Nemzetednek Védőangyala, Királyi Házadnak Nemtője, Te megdicsőült Szellem, imádkozzál érettünk, kiknek még késő unokái is áldani fognak haló poraidban, s kik Téged elévülhetlen fejedelmi érdemeid miatt és igazán királynői erényeidért a magyar nemzet szentjei közé iktatunk.

. . . . . Második Magyar Szent Erzsébet, könyörögj érettünk!

Serman Emerika,
polg. isk. s. tanitónő

* * *

A kaposvári polg leányiskola által 1898. szept. 23-án d. u. 3 órakor a városház disztermében tartott iskolai gyászünnepélyének sorrendje:

1. Mi történt? Endrődi S.; szavalja: *Rimanóczy Mari* IV. oszt. tan.
2. Emlékbeszéd; tartotta: *Serman Emerika* polg. leányisk. s. tanitónő.
3. Zúgnak, búgnak a harangok Karádi Gy.; szavalja: *Körmendy Mathild* IV. oszt tan.
4. Isten hozzád. Herczeg S.: szavalja: *Kemény Zsófia* IV. oszt. tan.
5. Erzsébet királyné életrajza. Felolvassa: *Serman Emerika* polg. leányisk. s. tanitónő
6. Királyunkhoz. Zichy Géza gróf; szavalja: *Rottler Zsuzsa* IV. oszt. tan.
7. Gyászdal. Énekelte az „*Irgalmas Nővérek*“ *szives közreműködésével az ifjuság.*

II.

AZ ISKOLA FELÜGYETÉT GYAKORLÓ HATÓSÁGOK.

1. KIRÁLYI TANFELÜGYELŐSÉG.

Beksits Ignácz, kir. tanfelügyelő († 1899. I|16.)
Philippovics István, kir. s. tanfelügyelő.
Kovács Sándor, tollnok.

2. KÖZSÉGI ISKOLASZÉK.

Elnök:
1. Kapotsfy Jenő.

Alelnök:
2. Kapotsfy László.

Gondnok:
3. Szigethy Alajos.

Jegyzők:
4. Matolcsy József.
5. Sipos Géza.

Tagok:

6. Bakonyi Ferencz
7. Bereczk Sándor
8. Csertán Márton
9. Csorba Ede
10. Danilovics János
11. Dr. Herzog Manó
12. Helischauer József
13. Horváth Imre
14. Dr. Kovács József
15. Leposits Ignácz
16. Nagy Ödön
17. Psik Lajos
18 Dr. Polányi Lajos
19. Rónai József
20. Schlesinger Ignácz
21. Sury Ferencz
22. Schwarcz Samu
23. Szalay Károly
24. Szukics János
25. Ujváry Ferencz.

MUTATÁSA.

Folyó szám	N	IV.	Heti óra sz.	Ezen iskolához kinevezetett vagy megbizatott	Ezen iskolához való kinevezetés? előtt hol tanitott	Működési éveinek száma	Észrevétel
1	**Na** **Csorb** iga	3 Német ny. 3	9	1882	Nagy-Szombat	23	Felügyeleti óra 3
2	**Nag** r.	s 2 Term.-tan 2 1 Rajz 2	21	1882	—	17	—
3	**Ac** **Sebe** r.	és 3 Számtan és - mértan 3	17	1884	—	15	Felügyeleti óra 3
4	**Tom** **Nyest** r.	3 Történelem 3 2 Földrajz 1	17	1885	Nyiregyháza	16	Felügyeleti óra 3
5	**Bajn** **Sermái** s.	Magy. irod. 3 csoportban	22 4	1896	Ó-Radna	5	Felügyeleti óra 1
6	**Heg** **Kürtl** s.	5 Nőimunka 5	18	1896	A.-Kubin, Liptó-Szt.-Miklós Orosháza	5	Felügyeleti óra 3 1899. jan. 3 óta szabadságon
7	**Pin** óra	Ének 1	7	1886	—	13*	*Ezen iskolában
8	**Dr. Fel** óra	Egészségtan	2	1898	—	1	VIII|3. 54708|1898. sz. ministeri rendelet alapján
9	**Dittler** ezen tané	Torna 1	20	1898. X|6-tól 1899. junius végeig.	N.-Bitse Érsekujvár	16*	*Magániskoláknál. Felügyeleti óra 3
10	**Szá** helyett	5 Nőimunka 5	18	*	—	—	*1899. január 3-tól ápr.1-ig ministeri megbizással helyettesitett
11	**Poppo** helyette b	5 Nőimunka 5	18	*	—		*1899. május 1-től tanév végeig ministerimegbizással helyettesitett

HITOKTATÓK

III.

AZ ÁLLAMI TANÁRI-TESTÜLETRE VONATKOZÓ ADATOK TÁLBÁZATOS KIMUTATÁSA.

Folyó szám	Név	Jegyzet	Az előadott tantárgyak 1898—99. I. a.	I. b.	II.	III.	IV.	Heti óra sz.	Ezen iskolához kineveztetett vagy megbizatott	Ezen iskolához való kineveztetés előtt hol tanitott	Működési éveinek száma	Észrevétel
1	**Nagyné Csorba Mária** igazgató.	Vezeti a női kézimunka-oktatást. A magyar történelmi, magyar földrajzi, budapesti plilologiai társulatok rendes-, a Mária Dorothea egylet választmányi tagja, a „Kaposvári jótékony nőegylet" és a „Fehérkereszt országos lelenczház egyesület" fiók-egyletének pénztárosa a „Mária Valéria leányárvaház egyesület" számvizsgáló bizottság elnöke.	—	—	Német ny. 3	Német ny. 3	Német ny. 3	9	1882	Nagy-Szombat	23	Felügyeleti óra 3
2	**Nagy Ödön** r. tan.	A II. oszt. főnöke. A szertárak és könyvtárak őre. Az iskola képviselője az isk. székben és közegészségügyi bizottságban. A m. kir. term. tudományi társulat rendes tagja. A III. IV. oszt. ifjusági könyvtár kezelője. A „Kaposvári jótékony nőegylet" társpénztárosa.	Rajz 2 Szépirás 2	Rajz 2 Szépirás 2	Rajz 3 Szépirás 1	Vegytan és ásványtan 2 Rajz 2 Szépirás 1	Term.-tan 2 Rajz 2	21	1882	—	17	—
3	**Aczélné Sebe Zsuzsa** r. tan.	A III. oszt. főnöke. A term.-rajzi szertár öre. A II. oszt. ifj. könyvtár kezelője.	Term.-rajz 2	Term.-rajz 2	Számtan 3 Term.-rajz 2	Számtan és mértan 3 Gazdaságtan 2	Számtan és mértan 3	17	1884	—	15	Felügyeleti óra 3
4	**Tomsitsné Nyeste Teréz** r. tan.	Az I. a. oszt. főnöke. A magyar történelmi társ. rend. tagja. A III. IV. oszt. ifjusági könyvtár kezelője.	Német ny. 3	—	Magyar 3	Magyar 3 Földrajz 2 Történelem 2	Történelem 3 Földrajz 1	17	1885	Nyiregyháza	16	Felügyeleti óra 3
5	**Bajnóczyné Sermán Emerika** s. tan.	A IV. oszt. főnöke. Az I. oszt. ifj. könyvtár kezelője. A tantest. tanácskozások jegyzője.	Magyar 4 Torna 2 Fran-	Magyar 4 Földrajz 3 czia	Földrajz 2 Történelem 2 Torna 2 nyelv	— két	Magy. irod. 3 csoportban	22 4	1896	Ó-Radna	5	Felügyeleti óra 1
6	**Hegedüsné Kürthy Irén** s. tan.		Nőimunka 4	Nőimunka 4	—	Nőimunka 5	Nőimunka 5	18	1896	A.-Kubin, Lintó-Szt.-Miklós Orosháza	5	Felügyeleti óra 3 1899. jan. 3 óta szabadságon
7	**Pintér Ede** óraadó.	Áll. gymn. r. tanár. A tantest. tanácskozások segédjegyzője.	Ének 2	Ének 2	Ének 1	Ének 1	Ének 1	7	1886	—	13*	*Ezen iskolában
8	**Dr. Fehér Henrik** óraadó.	Gyakorló orvos.	—	—	—	—	Egészségtan	2	1898	—	1	VIII|3. 54708|1898. sz. ministeri rendelet alapján
9	**Dittler Regina Ida** ezen tanévre megbizott tan.	Az I. b. oszt. főnöke. Az I. b. oszt. ifj. könyvtár kezelője. Okleveles polg. isk. tanitónő.	Számtan 3 Földrajz 3	Számtan 3 Német ny. 3 Torna 2	Nőimunka 4	Torna 1	Torna 1	20	1898. X|6-tól 1899. junius végeig.	N.-Bitse Érsekujvár	16*	*Magániskoláknál. Felügyeleti óra 3
10	**Szávay Ella** helyett. megbizott	Okleveles munka-tanitónő.	Nőimunka 4	Nőimunka 4	—	Nőimunka 5	Nőimunka 5	18	*	—	—	*1899. január 3-tól ápr.1-ig ministeri megbizással helyettesitett
11	**Poppovics Anna** helyettesitéssel megbizott.	Okleveles ipar- és tornatanitónő.	Nőimunka 4	Nőimunka 4	—	Nőimunka 5	Nőimunka 5	18	*	—		*1899. május 1-től tanév végeig ministeri megbizással helyettesitett

HITOKTATÓK: (Kéry Gyula r. kath. s. lelkész a hittant heti 2 órában I. a. és I. b. osztályban.
(Herbay Pál „ „ „ „ „ „ „ 4 „ II. III. és IV. osztályban.
(Csertán Márton ev. ref. lelkész a hittant heti 2 órában.
(Dr. Herzog Manó főrabbi a hittant heti 4 órában.

A TANERŐK ELFOGLALTSÁGÁNAK KIMUTATÁSA AZ 1898—99. TANÉVBEN.

A tanerő neve		Hétfő		Kedd		Szerda		Csütörtök		Péntek		Szombat		Heti óra sz. összege
Nagyné Csorba Mária igazgató			8—9											
		Német II.	9—10											
		Német IV.	10—11											
		Felügyelet IV.	11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
Nagy Ödön r. t		Rajz I. b.	8—9											
		Rajz II.	9—10											
			10—11											
		Rajz III.	11—12											
		Szépir. I. a.	2—3											
			3—4											
			4—5											
Aczélné Sebe Zsuzsa r. t.		Számt. II.	8—9											
		Számt. III.	9—10											
			10—11											
		Trjz. I. a.	11—12											
		Termrjzi II	2—3											
			3—4											
			4—5											
Tomsitsné Nyeste Teréz r. t.		Felügy. III.	8—9											
		Tört. IV.	9—10											
		Magy. III.	10—11											
			11—12											
		Német I a	2—3											
		Földrajz III	3—4											
			4—5											
Bajnóczyné Sermán E. s. t.		Magy. I. b.	8—9											
			9—10											
		Földr. I. b.	10—11											
			11—12											
		Németr I a	2—3											
		Földrajz III	3—4											
			4—5											
Dittler Regina Ida megbizott tan.		Számt. I. a.	8—9											
		Földr. I. a.	9—10											
			10—11											
		Nőim. II.	11—12											
		Ném. I. b.	2—3											
			3—4											
			4—5											
Munkatanitónő	Felügy. IV.	Felügy. IV.	8—9											
			9—10											
	I a	I. b.	10—11											
	I. a.	I. b.	11—12											
	IV.	III.	2—3											
	IV.	III.	3—4											
			4—5											
Dr. Fehér Henrik óraadó			8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
		Eg.-tan IV.	3—4											
			4—5											
Pintér Ede óraadó			8—9											
			9—10											
	IV.		10—11											
		III.	11—12											
			2—3											
		I. a.	3—4											
			4—5											
Herbay Pál r. kath. hitoktató		III IV	8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
Kéri Gyula r. kath. hitoktató			8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
Csertán Márton ev. ref. hitoktató		III. IV	8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
Dr. Herzog Manó izr. hitoktató		III. IV	8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
	I. a. I. b. II.	I. a. I. b. II.	8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
	I a	I b	8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
	II.		8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
	Felegy. II.	Felügy. I.	8—9											
			9—10											
		I. b.	10—11											
		I. b.	11—12											
		IV.	2—3											
		IV.	3—4											
			4—5											
	Eg.-tan IV.		8—9											
			9—10											
			10—11											
			11—12											
			2—3											
			3—4											
			4—5											
	4	2		2	4	7	2	18+3	20+3	22+1	17+3	17+3	21	9+3		

Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónő 6 havi szabadságon.

						I. a.	Nőim. II	Magy. IV.		Számt. III.	Szépir. I. b.		10—11	Ütörtök					
						I. a.	Nőim. II.						11—12						
						III.		Földr. I. b.	Tört. IV.	Termrjz II	Szépir. I. a.		2—3						
				I. a.		III.		Magy. IV.	Felügy. I a.	Termrjz I b	Szépir. II.		3—4						
													4—5						
I. a. I. b. II.	I. a. I. b. II.	I a I b	II.			Felegy. II.	Felügy. I.			Számt. III	Term -t IV.		8—9	Péntek					
							Szám. I. a.	Magy. I. b.	Földr. III.	Számt. IV.	Rajz II.		9—10						
						I. b.		Földr. II.	Ném. I a.		Rajz IV.	Német III.	10—11						
						I. b.						Német II.	11—12						
				II.		IV.	Felügy. II.	Magy. I. a.		Házt. III.	Szépir. I b		2—3						
				I. b.		IV.	Földr. I. a.	Torna II		Felügy. I. b	Rajz III.		3—4						
							Torna III.						4—5						
							Számt. I. b.	Magy. I. a.	Tört. IV.	Számt. II.	Vegytan III.		8 -9	Szombat					
							Ném. I. b.	Tört. II.	Magy. III.	Termrjz I a		Német IV.	9 —10						
						Eg.-tan. IV.	Torna I. b.	Torna I. a.	Tört. III,				10—11						
													11—12						
													2—3						
													3—4						
													4—5						
4	2	2	4	7	2	18+3	20+3	22+1	17+3	17+3	21	9+3	Heti óra sz. összege						

V.

A KAPOSVÁRI POLG. LEÁNYISKOLA 1898—99. TANÉVI ÓRATERVE.

Nap	Oszt.	8—9	9—10	10—11	11—12	2—3	3—4	4—5
Hétfő	I. a.	Számtan	Földrajz	Nőimunka		Német	Szépirás	—
	I. b.	Magyar	Rajz	Földrajz	—	Terményrajz	Német	—
	II.	Számtan	Német	Rajz	—	Nőimunka	Természetrajz	—
	III.	Hittan	Számtan	Magyar	—	Rajz	Földrajz	—
	IV.	Hittan	Történelem	Német	Ének	Nőimunka		—
Kedd	I. a.	Hittan	Rajz	Német	—	Magyar	Ének	Torna
	I. b.	Hittan	Számtan	Nőimunka		Német	Torna	—
	II.	Hittan	Földrajz	Nőimunka	Torna	Magyar	Rajz	—
	III.	Történelem	Német	Háztartás	Ének	Nőimunka		—
	IV.	Természettan	Számtan	Magyar	—	Rajz	Egészségtan	—
Szerda	I. a.	Magyar	Földrajz	Terményrajz	—	—	—	—
	I. b.	Számtan	Rajz	Magyar	Ének	—	—	—
	II.	Számtan	Történelem	Német	—	—	—	—
	III.	Vegytan	Magyar	Szépirás	Szabás	—	—	—
	IV.	Földrajz	Német	Szabás	Torna	—	—	—
Csütörtök	I. b.	Számtan	Rajz	Nőimunka		Szépirás	Ének	—
	I. b.	Magyar	Földrajz	Szépirás	—	Földrajz	Terményrajz	—
	II.	Magyar	Magyar	Nőimunka		Terményrajz	Szépirás	—
	III.	Hittan	Német	Számtan	—	Nőimunka		—
	IV.	Hittan	Számtan	Magyar	—	Történelem	Magyar	—
Péntek	I. a.	Hittan	Számtan	Német	—	Magyar	Földrajz	—
	I. b.	Hittan	Magyar	Nőimunka		Szépirás	Ének	—
	II.	Számtan	Rajz	Földrajz	Német	Ének	Torna	—
	III.	Számtan	Földrajz	Német	Torna	Háztartás	Rajz	—
	IV.	Természettan	Számtan	Rajz	—	Nőimunka		—
Szombat	I. a.	Magyar	Természetrajz	Torna	—	—	—	—
	I. b.	Számtan	Német	Torna	—	—	—	—
	II.	Számtan	Történelem	—	—	—	—	—
	III.	Vegytan	Magyar	Történelem	—	—	—	—
	IV.	Történelem	Német	Egészségtan	—	—	—	—

VI.

RENDTARTÁSI ÉS FEGYELMI SZABÁLYZAT.

1. A tanintézetbe felvett tanuló köteles magát a tanintézet szabályainak feltétlenül alávetni, melyek alól őt a szülők, vagy azok helyettesei sem menthetik fel.

2. Minden tanuló ismerje erkölcsi kötelességének, hogy saját egyháza istentiszteletén megjelenjen, ott magát a hely méltóságához képest komolyan és illedelmesen viselje és vallási gyakorlatainak lelkiismeretesen eleget tegyen.

3. Viseltessenek a tanulók tisztelettel és engedelmességgel a tanintézet igazgatója és minden tanerője iránt, kiknek a szülők után legtöbbet köszönhetnek.

4. A tanuló becsülje és szeresse tanulótársait s kellő tisztelettel bánjék velök, hogy viszont ő is szeretve és tisztelve legyen általuk. Ha valamely tanuló magát társa által sértve érzi, óvakodjék az önbiráskodástól és terjeszsze ügyét az osztályfőnök vagy igazgató elé. A panaszosok a tanóra után és csak egyenként jelenhetnek meg osztályfőnök vagy igazgató előtt.

5. A tanintézet czélja lévén a tanulók értelmi és erkölcsi kifejlődését eszközölni, a tanári kar figyelmét, sőt a mennyire lehet, felügyeletét kiterjeszti a tanulóknak iskolán kivüli magaviseletére is. Ezért bármely illetlenségért is felelősséggel tartoznak a tanári karnak, illetőleg az iskolai hatóságnak és általában az iskolában nem töltött időben is az iskolai törvények alatt állanak.

6. Minden tanuló köteles a tanitásra kiszabott időre az iskolában megjelenni, felső ruházatát rendtartási számával ellátott fogasára akasztván, minden rendzavarást kerülve a tanteremben meghatározott helyét elfoglalni. A tantermek az oktatás megkezdése előtt 25 perczczel nyittatnak ki s miután egy tanerő sem lakik az intézetben, szigoruan tiltatik a korábbi jövetel, mert a tanulók felügyelet nélküli együttléte hátrányos. Azért pedig, ha a tanuló kitüzött idő előtt hagyja el a szülői házat, az

utczán sétálgat, vagy az iskola kapuja előtt álldogáll és igy a zordabb időben egészségét koczkáztatja, az iskola nem vállalhat felelősséget. Óhajtandó tehát, miszerint a szülők és helyetteseik a pontosságra ügyeljenek.

7. Az iskolába való jövetel vagy hazamenés alkalmával tilos a lépcsőházban, folyosókon álldogálni, valamint az utczán való csoportosulás. A felügyelet nélküli sétálás általában, de különösen alkonyatkor tiltva van.

8. Minden tanuló tartozik a kötelezett és azon rendkivüli tanórákra, melyekre a tanévre beiratkozott — szabályszerüen megjelenni, a szükséges és tisztán tartott tankönyveket, tanszereket pontosan elhozni. A tanulók csak azon tárgygyal foglalkozhatnak, mely az órabeosztás szerint a tanórára ki van tüzve; más könyveket és egyéb nem az iskolába való tárgyakat, valamint ételnemüt, gyümölcsöt, (kenyeret, zsemlyét kivéve) az iskolába hozni nem szabad.

9. A tisztaság és rend iránti érzék minden tanulóban feltételeztetik. Öltözéke és hajviselete legyen a legegyszerübb. Zsebórát, ékszert és pénzt tilos az iskolába hozni. (Minden nem az iskolába való tárgyat az osztályfőnök a tanév végéig őrizetbe vesz). A szerénység, egyszerüség és tisztaság, mint az ifjuság legszebb ékessége azonban ne nyilvánuljon csak külsőleg, hanem a tanuló egész magatartása — és gondolkozásmódjában. A magaviselet legyen minkenkor és mindenhol egy jónevelésü leányhoz mért.

10. A tanulóknak a tanitás alatt teljes csendben és figyelemmel kell lenniök. A tanitást kimenés, nevetgélés, felszólalás sugás stb. által zavarni szigoruan tiltva van. Ha valamely tanuló felvilágositást kér, vagy valamely az osztályhoz intézett kérdésre felelni óhajt, csak az előadó engedelmével szólhat.

11. Az előadót vagy vendéget belépés- és távozáskor a tanulók helyükről való csendes, tiszteletteljes felállással üdvözlik. A hozzájuk intézett kérdésekre tartoznak hangosan és képességükhöz mérten szabatosan felelni.

12. A tanulók kötelesek a szó- vagy irásbeli feladatokból a kitüzött időre pontosan elkészülni. A feledékenység és rendetlenség büntetést von maga után. Erkölcsi haszna csak az önálló munkálkodásnak van; büntetés terhe mellett tiltatik tehát az iskolai vagy házi feladatoknak más tanulóéból való leirása vagy mással való készittetése. A női munkánál netán

felmerülő hasonló visszaélést és tulterhelést elkerülendő, az osztálymunka hazavitele annál kevésbbé engedhető meg, mert minden tanuló házi szorgalmi-munkával az iskola által ellátlatik.

Ha valamely tanuló betegség miatt nem készülhet a tanórákra, mulasztása a tanitás előtt irásbelileg igazolandó. A házi elfogltság, illetve a magánórák száma az igazgatónál bejelentendő.

13. A tanuló minden tanszerét tartsa tisztán és rendben; azokra nevén kivül egyebet irni nem szabad. — A harmadévi szükségletét beszerezvén, (irásfüzetek, rajzpapir stb. azt a tanév megnyitásának napján az illető szaktanitónak átadja, kitől csak akkor kap uj füzetet, rajzlapot stb. ha a befejezettet bemutatja. A női munkaanyag minőségét és mennyiségét az iskola állapitja meg s azt minden tanuló tartozik megszerezni. Ha valamely ujabb szükséglet merül fel, arról a t. szülők a szaktanitók által irásban értesittetnek s igy a gyermekek netáni pazarlása ellenőrizhető.

14. Könyveket, irószereket vagy egyéb taneszközt mástól elvenni, cserélni vagy pénzt kölcsönözni nem szabad. Pénzgyüjtés általában tiltva van; egyes jótékonyczélu gyüjtések is csak igazgatói engedélylyel eszközölhetők.

15. A tanitási idő alatt az igazgató és a tanerők nem állhatnak a szülők v. más érdekeltek rendelkezésére. Szintugy tilos a tanulóknak a tanóra alatti kihivása és a tanszobából, valamint az iskolai épületből csak felette fontos okoknál fogva távozhatnak az előadó vagy osztályfőnök engedélyével.

16. A tanteremnek tömeges elhagyása csak a 10 órai szünetben van megengedve. A tanulók szabadon mozoghatnak, de a nagy zaj, a folyosókon való szaladgálás, az ablakon való kitekintés és általában minden tett, mely az illemmel, renddel meg nem fér — kerülendő. A tanóra kezdetét jelző csengetés után tartoznak helyöket azonnal elfoglalni. A tanórák közötti szünetek alatt csakis külön engedélylyel szabad kimenni. A tanulóknak más osztályban való tartózkodása tiltva van.

17. Az iskolai helyiségek, butorok, valamint a taneszközök bepiszkolása, rongálása tilos. Szándékos kártétel esetében — a kár megtéritésén felül az illető tanuló fegyelmi büntetés alá vonatik. Ha a tettest kinyomozni nem lehetne, a körülmé-

nyekhez képest a kár megtéritésére az egész osztály kötelezhető. Általában törekedjenek a tanulók mindenben arra, hogy cselekedeteikkel a maguk javát előmozditsák; épen azért idegen javak megsértése, megkárositása, különösen azok eltulajdonitása szigoruan tiltatik. Az e részben elkövetett vétség a legszigorubb fegyelmi büntetést, sőt az iskolából való kizáratást is maga után vonhatja.

18. Hanyagságból egyetlen tanórát sem szabad mulasztani. Ha pedig a mulasztás előre nem látott akadály miatt történt, az iskolában első izben való megjelenésekor köteles a tanuló az osztályfőnöknél elmaradását szülőjétől vagy annak helyettesétől (betegség esetén az orvostól,) hozott bizonyitványnyal igazolni. Névjegyen irt tudósitások vagy bizonylatok nem fogadtatnak el.

19. Az iskolai mulasztás általában csak betegség által igazolható. A tanuló betegsége legkésőbb másodnap az igazgatónál bejelentendő. Ha valamely tanuló ragályos bajban (valóságos himlő, bárányhimlő, skarlát, kanyaró, diphteritisz, szamárhurut, egyptomi szembaj stb.) szenvedett volna, felgyógyulása után az iskolába csakis ugy léphet ismét be, ha teljes felgyógyulását és ragálymentességét orvosi bizonyitványnyal igazgatónál igazolja. A tanulók azon esetben is távol tartandók az iskolától, ha azok odahaza ragályos betegségben levőkkel érintkezésbe jöttek. Különösen fontos esetekben az iskolábóli elmaradásra egy napra az osztályfőnök, hosszabb időre az igazgató ad engedélyt, de csak a szülő vagy helyettesének irásbeli vagy személyesen előadott kérelmére.

20. Az óramulasztók és későnjövők nyilvántartására, általában a rend fentartása érdekében osztálykönyv vezettetik, melybe mindegyik előaadó saját óráján bejegyzi a későnjövőket, hiányzókat és a megjegyzések rovatába észrevételeit.

21. A tanitás közös imával kezdődik és fejeztetik be. Háromszori későnjövetel után az osztályfőnök által a szülők értesittetnek, s ha ez sem használna, akkor az illető tanuló évharmadi értesitőjében fog megrovatni.

22. Az igazolatlan iskolamulasztások a bizonyitványban kitétetnek és a magaviselet jelzésére is befolyással birnak.

23. Ha valamely tanuló igazolatlanul, habár szakadozottan annyi órát mulaszt, egy tanév alatt, amennyi egy heti óráinak összege: akkor az iskolából kilépettnek tekintetik.

24. A tanulók a tanév folyamán vidéki tartózkodásra az igazgatótól előleges engedélyt tartoznak kérni, ha elutazásuk szünnapra esik is.

25. Az intézet tanerőinek felügyelete mellett évenként tánctanfolyam tartatik a megfelelő számu jelentkezők kedveért. Az iskolán kivül szervezett vegyes táncztanfolyamokban való részvételre paedagogiai okoknál fogva engedély nem adható.

26. A tanulóknak nyilvános mulatságokon, estélyeken való részvétele tiltva van. Házimulatságokra, tánczczal egybe nem kötött hangversenyeken való részvételre és szinházlátogatásra igazgató a szülők szó- vagy irásbeli kérelmére engedélyt adhat vagy alapos okoknál fogva az engedélyt megtagadhatja. A tanulók nyilvános szereplése csakis az iskola által rendezett ünnepélyeken engedhető meg.

27. A tanulók olvasásra csak az ifjusági könyvtárból időnként kiosztandó könyveket használhatják, vagy a melyek olvasása ellen az iskola kifogást nem emel. Fontos tehát, hogy a szülők vagy helyetteseik ezen szabály megtartását szorgosan ellenőrizzék. Kivánatos, hogy a család az iskola törekvéseit minden irányban kellően támogassa, sőt szükséges, hogy az igazgató vagy osztályfőnök a tanulók otthoni magaviseletéről, szorgalmáról, jó és káros tulajdonáról és esetleg rosz szokásairól időről-időre értesittessenek.

28. Tandijmentesen felvett, de hanyag és rossz magaviseletü tanulók az 56807|1889. sz. a. ministeri rendelet értelmében a tandijkedvezményt évközben elvesztik. A büntetések az évharmadi értesitő- és bizonyitványban feljegyeztetnek.

29. Az iskolai törvények és rendszabályok elleni vétség büntetést von maga után.

A büntetés nemei.

a) Magános figyelmeztetés és intés, a körülmények szerint dorgálás.

b) Az osztály előtt nyilvános megintés és ha kell, dorgálás.

c) A vétségnek az osztálykönyvbe való bejegyzése, a mikor az osztályfőnök is megdorgálja az illetőt.

d) Az igazgató által való megdorgálás.

e) A tanári szék elé való idézés és ott megdorgálás.

A c) d) és e) esetében a szülők is értesithetők, sőt a d) és e) eseteiben értesitendők.

f) A tanintézetből kizárás a tanári szék által.

Az iskolai fenyitéket fokozatosan gyakorolják: a tanár és tanitónő, az osztályfőnök, az igazgató, a tanári szék. A kizárás csak súlyosabb vétségeknél s akkor alkalmaztatik, ha már minden megengedett fenyiték sikertelenül kimerittetett és a szülők is ismételve értesittettek, vagy rendkivül súlyos, különösen oly esetekben, ha az illető növendék ottmaradása a többi növendékre erkölcsi veszélylyel járna.

Minden kizárási eset indokolton felterjesztendő a közoktatási miniszterhez s végrehajtás előtt annak helybenhagyása beváran dó; ennek megérkeztéig a kizárásra itélt növendék a nyilvános tanitáson meg nem jelenhet.

30. A felügyelet kellő gyakorolhatása végett a tanulók lakásváltoztatása az igazgatónál bejelentendő. A vidéki szülők saját gyermekeik érdekében járnak el, midőn gyermekeik elhelyezése tárgyában az igazgatóval előzetesen érintkezésbe lépnek. Ha a gondviselés elégtelennek, vagy a befolyás károsnak bizonyul, az igazgató kötelességénél és jogánál fogva megfelelő változtatásáról gondoskodik.

Ezen rendtartási és fegyelmi szabályzat jóváhagyatott az iskolaszék és a kir. tanfelügyelőség által.

VII.

OSZTÁLYJELENTÉS AZ 1898—99. TANÉVRÖL ÉS A TANTERVBEN ELŐIRT TANANYAG RÉSZLETEZÉSE.

A nm. vall. közokt. m. kir. Miniszterium által 1887. év aug. 11-én kiadott tanterv szerint a tantárgyak következő óraszám mellett tanitandók:

Tantárgy	Osztály I.	II.	III.	IV.
Vallástan	2	2	2	2
Magyar nyelv	4	3	3	3
Német nyelv	2	2	3	3
Történelem	—	2	2	3
Földrajz	2	2	1	1
Számtan és mértan	3	3	3	3
Természetrajz	2	2	—	—
Vegytan és ásványtan	—	—	2	—
Természettan	—	—	—	2
Egészségtan	—	—	—	2
Gazdaságtan	—	—	2	—
Ének	2	1	1	1
Irás és rajz	4	4	3	2
Kézimunka	3	3	3	3
Testgyakorlás	2	2	1	1*
Összesen	26	26	26	26

* Facultativ

Iskolánkban a tanitás ezen óraterv szerint rendeztetett be. A helyi viszonyoknál fogva azonban a nm. vall. és közokt. m. kir. Miniszteriumnak 39864. sz. rendeletével a tantestület kérésére megengedtetett, hogy az I., II. osztályban a német nyelv 2 óra helyett heti 3 órában, a nőimunka pedig ezen tantárgy fontosságának megfelelően 3-nál több órában tanitható legyen.

A kir. tanfelügyelőség 2267/1898. sz. intézkedése alapján a földrajz az I. oszt.-ban heti 3, a III-ban heti 2 órában tanittatott.

A franczia nyelv és zongora mint rendkivüli tárgy tanittatott.

TANITÁSI CZÉL.

Hit- és erkölcstan. Valamennyi osztályban heti 2 órán. Czélja a növendékek vallásos érzelmeinek és jó erkölcseiknek ez uton is fejlesztése, kifejtése és megszilárditása. Ez iránt az egyes vallásfelekezetek intézkednek. A tanitást a vallás- és közoktatásügyi miniszternek bejelentett s általa elfogadott egyén teljesiti.

Magyar nyelv és irodalom. *a)* A nyelvtan öntudatos és alapos ismérete és a növendékek értelmi erejének azon fokra kimüvelése, hogy magyarul világosan és szabatosan tudjanak beszélni és irni. *b)* Az irodalom megismertetése fővonásokban, a kiválóbb irodalmi termékek olvasása, fejtegetése és átértése által a növendékeket beavatni a nemzet szellemi életébe, s ez uton is fejleszteni ugy nemzeti érzületét, mint erkölcsi érzését.

Német nyelv és irodalom. A nyelvnek oly mértékü megtanulása, hogy a tanuló a gondolatkörébe eső tárgyról szóló beszédet megértse és erről nyelvtanilag helyesen beszélni és irni tudjon.

Történelem. A magyar és világtörténelem kifejlődését főbb vonalaiban megismertetni, ugy, hogy a növendékek helyes fogalmat szerezzenek róla és benne a lehetőségig tájékozva legyenek.

Kiváló gond forditandó az egyes korszakokban és a társadalom mind alsó, mind felsőbb köreiben létezett családi, társadalmi értelmiségi s müveltségi állapotok megismertetésére.

Végre a magyar nemzet s illetőleg egyéb nemzetek erkölcsi s szellemi kifejlődésének és kiemelkedő történelmi férfi- és nőalakoknak megismertetése által hatni a növendékek nemzeti érzületének és jellemének fejlesztésére.

Földrajz. A földrajz tanitásának czélja az, hogy a leány-növendék lehető tiszta fogalmat nyerjen, ugy a föld vizszintes és tetőirányos tagolásáról, valamint a földön észlelhető fontosabb természeti viszonyokról, hogy megismerje különben, hogy felvilágositást nyerjen azon viszonyról, melyben a föld a nappal, a holddal és a többi csillagokkal áll.

Számtan és mértan. *a)* Biztosság és ügyesség a számmüveletek végrehajtásában és jártasság a köznapi életben előforduló feladatok megfejtésében.

b) A legfőbb mértani fogalmak és alapigazságok megértése módszeresen vezetett szemlélet alapján.

A számtan tanitásánál nemcsak azon haszon veendő tekintetbe, melyet az a köznapi életben és más tudományok tanitásánál nyujt, hanem szem előtt tartandó az a körülmény is, hogy a tanuló gondolkodásának kiképzéséhez jelentékenyen hozzájárul. Ezért különös súly fektetendő a fejbeli számolásra (melynél a tanuló gépiesen nem igen dolgozhatik) s a feladatok logikai megfejtésére. Általában arra kell törekedni, hogy a tanuló a számtan tanulása által nemcsak hasznos készültségre tegyen szert, hanem ezen tárgy tanúlása egész szellemi müveltségére üdvös befolyással legyen.

A feladatok megválasztásánál tekintettel kell lenni azon tudományokra is, melyek az illető osztályban tanittatnak, a feladatok nagyobb része azonban mégis a köznapi élet s a háztartás köréből veendő.

A legszükségesebb mértani ismereteket a tanulók az alsó osztályokban a rajzórák alatt szerzik meg s az itt gyüjtött ismeretek a felső osztályokban bővittetnek ki. Természetesen nem lehet itt szó a mértan rendszeres tanitásáról, hanem csak fontosabb mértani ismereteknek világos szemléleten alapuló megszerzéséről. Erre azonban okvetlen szükség van úgy a természettan, valamint a mathematikai földrajz számos tételénél, nemkülönben a köznapi életben nem ritkán előforduló terület és térfogat számitásoknál.

Természettudományok. *a*) A szerves élet legfontosabb alakjainak (állatok és növények) s a hasznos ásványoknak és kőzeteknek szemlélet utján való megismerése. *b*) Az emberi test szervezetének s az egészség fenntartására szükséges feltételek tudása.

c) A vegytan és természettan körébe tartozó tünemények és természettörvények ismerése szemlélet és kisérletek alapján.

Habár a leányok nevelésénél a természettudományokat nem is lehet oly mértékben figyelembe venni, mint a fiuiskolában, az általános műveltség szempontjából mégis szükséges, hogy a leánynövendékeknek is alkalom nyujtassék arra, hogy megismerkedhessenek a szerves világ főbb alakjaival, a hasznos ásványokkal és kőzetekkel, nemkülönben azon törvényekkel, melyek a legfontosabb természeti tüneményeknél s az ember szolgálatában álló természeti erőknél nyilvánulnak. Ez által a leányiskola azt törekszik elérni, hogy a növendék tanulja meg a dolgok lényegét s az ok és okozat közti összefüggést keresni, hogy ne essék különben is élénkebb fantáziájának áldozatul oly esetekben, midőn világosan megérthető egyszerü természeti tüneményekkel áll szemben.

Természetrajz. A természetrajz tanítása alkalmával a tanulók figyelme főképen oly tárgyakra irányitandó, melyek leginkább alkalmasak a tanulók érdeklődésének felébresztésére részint azért, mert hazánkban előfordulnak, részint pedig kiválóan hasznosak vagy ártalmasak, vagy mivel nevezetes természetes családok jellemző képviselői s igy a szemlélődő tehetség fejlesztésére kiválóan alkalmatosak. A tanitás egyes állatok, növények- és ásványokból indul ki (melyek természetben, vagy kitömve, vagy papier-maché készitményben, vagy borszesz praeparatumban, vagy legalább jó képben mindig bemutatandók); s a tanulókat arra szoktatja, hogy ezeket pontosan leirni s a megkülönböztető tulajdonságaik alapján egymással összehasonlitani tudják tankönyv használata nélkül is.

Ének. Az érzelmek legtökéletesebben és legközvetlenebbül az ének által fejeztetnek ki, s épen azért az ének a legfontosabb aesthetikai és ethikai képző eszközök egyike.

A czél, mely az énektanitás elé kitüzetik az, hogy ne csak a legképesebb, hanem mindazon növendékek, kiknél a hang és a hallás teljesen nem hiányzik (kiket tehát az énektanitástól fel kell menteni), a dalokat és karokat biztosan és helyes kifejezéssel énekelni tudják és hogy ez által a templomban vagy iskolában, a családban vagy társaságban mindazon alkalommal, midőn az ének hivatva van az ünnepélyességeket emelni, vagy a vidám jó kedvet előmozditani, ebben egyéni képességük szerint vagy közreműködni, vagy az éneklőkkel legalább együtt érezni tudjanak.

A tanitás a konkrétből, azaz könnyü, egyszerü, de mégis tökéletes s

alakilag szép daraboknak hallás után való megtanulásából indul ki, s ezzel kapcsolatban tanittatnak meg a zeneelmélet elemei módszeres menetben.

Gond forditandó a hangközök gyakorlati eltalálására és a helyes lélekzetvételre is.

Az elmélet tanitása alkalmával is minden órában dalok is énekeltetnek szöveggel.

Az éneklésnél a zenekiséret a lehetőleg legkisebb mértékre szoritkozzék.

Irás és rajz. A geometriai fogalmak és alapigazságok megértése, módszeresen vezetett szemlélet és rajz után. — Az ékitmények stylbeli ismerete és némi ügyesség rajzolásukban, a szépérzéknek, a tisztaság, a rendszeretet és a szinérzék felébresztése és müvelése szempontjából.

A tetszős magyar és német irás gyakorlása.

Női kézimunkák. A háztartás körében használható s kereset-forrásul szolgáló női kézimunkák megismertetése s azok kivitelében — a növendékek egyéni képességéhez mérten — a kellő jártasság megszerzése.

A begyakorlást magyarázat előzi meg, hogy a munkák készitésénél önállóságot nyerjenek a növendékek. Megismertetendő a munkaanyag, annak a takarékosság és czélszerüség szempontjából való beszerzése és fölhasználása. Az izlés és aesthetikai érzés fejlesztése végett figyelem forditandó a stylszerü rajzra és szinharmoniára.

Testgyakorlás *a*) A test élettevékenységét kellő élénkségre izgatni, az általános testi erőt fejleszteni és az aránylag gyengébb egyes tagok erősitését eszközölni.

b) Ügyesités, a test hajlékonyságának kiképzése s annak eszközlése, hogy a test tagjai szép idomokban s összhangzatos arányokban fejlődjenek.

Franczia nyelv. Rendkivüli tantárgy.

Oda törekvés, hogy a tanuló a franczia közönséges társalgási nyelvet megértse és a hozzá intézett kérdésekre francziául felelni is tudjon.

TANANYAG

I. OSZTÁLY.

Magyar nyelv. Heti 4 órán. Szép és értelmes olvasás, különös tekintettel a magyaros kiejtésre és helyes hangsulyozásra. Olvasmányok tárgyalása, tartalmuk rövid összefoglalása; evvel kapcsolatban beszéd és értelemgyakorlatok oly czélból, hogy a tanulók már jó eleve szokjanak hozzá gondolataik határozott és magyaros kifejezéséhez.

Az elemi iskolában szerzett nyelvtani ismeretek számbavételével alkalmas olvasmányok alapján a magyar nyelv elemei, leginkább az egyszerü mondat körében. A mondat fő- és mellékrészei. A beszédrészek; a szó elemei, az ige és ragozásának főbb formái, kapcsolatban az állitmány tárgyalásával; a névragozás kapcsolatban a mondat egyéb részeivel. Prózai és verses olvasmányok tárgyalása a hazai történelemből és a magyar népéletből.

Kisebb költemények szavalása.

A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok, de csak az iskolában és menttől gyakrabban.

Német nyelv. Heti 3 órán. Hangos, értelmes olvasás. Irás a táblán, később füzetben is a helyesirás elemeinek elsajátitása czéljából. Beszédgyakorlatok. Prózai és verses olvasmányok tárgyalása. Az olvasottak tartalmának német nyelven való rövid összefoglalása. Forditási gyakorlatok, szótanulás tárgyi csoportban.

Mondatok alapján a beszédrészek általában, főként: a főnév, névelő, melléknév, számnév és névmás. Az alany a cselekvéssel kapcsolatban. Kisebb költemények szavalása.

A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok, de csak az iskolában és menttől gyakrabban.

Földrajz. Heti 3 órán. A csillagászati és természettani földrajz elemei. Földrajzi alapfogalmak. A magyar Szent-Korona országainak és Európa többi országainak földrajza, főtekintettel a természeti viszonyokra.

Számtan. Heti 3 órán. Számlálás. Szorzótábla. Tizes számrendszer. A számok irása, olvasása. Római számirás. A négy alapművelet ismertetése és gyakorlása egy és többnevezetü egész számokkal. Arányosság és az egyszerü hármasszabály. Méter-mértékek és hazai pénzek ismertetése. Feladatok megfejtése fejben, táblán és kéthetenkint füzetben.

Természetrajz. Heti 2 órán. a) Állattan. Az őszi és téli hónapokban: Egyes osztályokat képviselő gerinczes állatok ismertetése, főtekintettel a házi állatokra. A gerinczes állatok jellemzése és családok szerinti osztályozása.

b) Növénytan. A tavaszi és nyári hónapokban: Egyes nevezetesebb növények ismertetése a virágzási sorrend szerint, tekintettel a növény alakjára és szerveire.

Rajz. Heti 2 órán. A térérzék fejlesztése, pontrendezés és vonalak beosztása. Rajzeszközök ismertetése. Egyenes vonal, szögek, háromszögek, négyszögek ismertetése. Egyszerűbb szerkesztések szabadkézzel és rajzeszközökkel. A tanultak táblán való előrajzolás után lapokon csoportositttatnak. Egyszerü síkdiszítmények rajzolása előrajz után.

Szépirás. Heti 2 órán. Magyar és német irás gyakorlása, táblán és füzetben való előirás után : betük, szók, mondatok irása különböző nagyságu vonalközökben.

Ének. Heti 2 órán. a) Elméleti rész : a hang mint az érzések és gondolatok tolmácsa ; a hangjegyirás, vonalrendszer és jegyei, pótvonalak, a hangjegyek nemei ; hangosztályok s ezekkel kapcsolatban a kulcsok ; a kereszt b) és az oldójel ; az üteny és hangközök (intervallumok) ; ez utóbbi gyakorlati részül is.

b) Gyakorlati rész : egy és kétszólamu válogatott szemelvények.

Női kézimunka. Heti 4 órán Harisnya-kötés és jegyzés. Likacsos minták, csillagok és csipkék horgolása. Kötött minták és csipkék. Horgolt gyermekfejkötő, kabátka és állkendő.

Betük keresztöltéssel a fehérnemüek jegyzése czéljából. Vászonra, mosható himző pamuttal kereszt- és bécsi öltés gyakorlati tárgyon alkalmazva. A hálózás elemei.

Testgyakorlat. Heti 2 órán. a) Sorképzés : oldal és arczsorba. Sornyitás. Kettős és négyes sorba fejlődés. Fordulatok helyben. Körképzés : kör, szög- és ellenvonulás.

b) Lépő és keresztállások többféle összeköttetésben. Üdvözlőlépés. Egyszerü kargyakorlatok 2 és 4 ütemben, az összetett tag-szabadgyakorlatok csak egyenoldaldalu irányban és lassu ütemben. Törzshajlitás és forgatás számlálás szerint. A természetes járás halkan és dobbantással és utánlépéssel. Szökdelési gyakorlatok : lebegő állásban, féllábon helyben és előre.

c) Az egyszerü ugrás helyből és iramodással, kar- és lábgyakorlatokkal összekötve. Gyürühintán (csak ott, hol erre alkalmas és jól berendezett helyiség van, gyakorlatok állásban, kifeszitett függésben (függeszkedés). Lebegő gerendán ; a lebegő járások lábfeszitéssel és térdeléssel előre, oldalt és hátra. Lengő kötél : átszaladás egyenkint és páronkint.

II. OSZTÁLY.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. Szép és értelmes olvasás. Prózai és verses olvasmányok tárgyalása ugyanazon czél szerint, mint az I. osztályban. Olvasmányok alapján, a mondat és beszédrészek kimeritőbben ; a név- és igeragozás összes formái különös tekintettel a hangbeli módosulásra és helyesirás szempontjából megfigyelni valókra. Szóképzés. Bővitett-, összevont-, összetett mondatok. A körmondat. Központozás. Szavalás.

A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok kéthetenként az iskolában.

Német nyelv. Heti 3 órán. Értelmes és kellően hangsulyozott olvasás. A nyelvtanból : mondatok alapján a beszédrészek behatóan, főként az igeragozás. A nyelvtani oktatáshoz és a tanulók előhaladottságához mért verses és prózai olvasmányok tárgyalása. Fordítási gyakorlatok, szótanulás tárgyi csoportban. Az olvasottak tartalmának szabadon való elmondása. Szavalás. A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok kéthetenként az iskolában.

Földrajz. Heti 2 órán. Európa ismétlése és Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália földrajza oly módon, mint Europa az I. osztályban.

Történelem. Heti 2 órán. Bevezetés a történelembe: őskori műveltség, emberfajok, nyelvcsaládok, ezek elterjedése és szerepe a történelemben.

A görögök történetéből: a görögök hőskora és regevilága: a nagy törvényhozók. Lykurgos és Solon; a perzsa háboruk; Perikles kora és a peloponesusi háboruk, Görögország alálianyatlása és a makedon birodalom.

A rómaik történetéből: a római hőskor, Róma alapitása és a királyok; a patriciusok és plebejusok küzdelme a köztársaság első két századában; hogyan lett Róma a világ urává, polgárháboruk, a triumvirátusok korszaka s a köztársaság bukása, Augusztus kora (Pannonia, Dáczia) és a császárság jellemzése, a kereszténység és N. Konstantinus; a nyug-római birodalom bukása.

A középkor történetéből: a german törzsek és népvándorlás ismertetése után az általuk alapitott államok keletkezése (hunok); N. Károly birodalma (avarok) s felosztása; az arab khalifatus és arab műveltség.

Számtan. Heti 3 órán. Az I. osztály tananyagának ismétlése. A számok oszthatósága, törzstényezőkre való bontása, legkisebb közös többszörösének és legnagyobb közös mértékének kikeresése. A törtszám fogalma és ismertetése. Tizedes törtszámok négy alapművelete. Időszámitás. Összetett hármasszabály.

Feladatok megfejtése fejben, táblán és füzetben.

Természetrajz. Heti 2 órán. a) Az első osztály tananyagának ismétlése. Az őszi, téli hónapokban: a gerinctelen állatok közül különösen azok, melyek az emberiségre nézve hasznosak vagy ártalmasak. Az állatok osztályozása. A hazai őszi gyümölcsök szemléltetése.

b) A tavaszi, nyári hónapokban: Egyes élőnövények leirása főtekintettel a közönségesebb fák, ipari, gazdasági, s különösen a háztartás körében előforduló növényekre. Nevezetesebb forró-földövi növények ismertetése. A növények csoportositása.

Rajz. Heti 3 órán. Az I. osztályban tanultak ismétlése, nehezebb szerkesztések. Sokszögek körvonal főbb tulajdonságai mérése. Szerkesztések szabadkézzel és rajzeszközökkel. A kerülék, csigavonal, hullám- és kigyóvonalak alakitása szabadkézzel és rajzeszközökkel. Összeillőség, hasonlóság, nagyobbitás, kisebbités. A tanultak csoportositása lapokon előrajz után. Vegyes és görbe vonalu síkdiszitmények sürü tussal való festése.

Szépirás. Heti 1 órán. a) Magyar és német irás gyakorlása, táblán és füzetben való előirás után: betük, szók, mondatok irása különböző nagyságu vonalközökben.

Ének. Heti 1 órán. a) Elméleti rész: az I. osztály anyagának tüzetes ismétlése után a kemény és lágy hanglépcsők, szokottabb műkifejezések, jelek, hanggyakorlat.

b) Gyakorlati rész: egy és kétszólamu válogatott szemelvények.

Női kézimunka. Heti 4 órán. Kötött harisnya. A horgolás és kötés nehezebb nemei. Minták és csipkék horgolása, kötése. Erszény horgolása. A varrás elemei; hurkolás. Könnyü áttört munka (suplika) szár- és simaöltés, ugy más töltőöltések; tüllbehuzás apró gyakorlati tárgyakon alkalmazva. Hálózott párnabetét recze-kivarással.

Testgyakorlat. Heti 2 órán. Az I. osztály tananyagának ismétlése mellett : a) Kanyarodás és ellenvonulás négyes sorokban. Kigyó- és csigavonulás. Körülkörözés.

b) Tag- szabadgyakorlatok rudakkal és más középszerü gyorsaságban folytatva. Összetett hármas szabadgyakorlatok. Törzshajlitások a kar működése mellett. Járás énekkel s mint műjárás $^3/_4$ ütemben (bibicz-járás) Szökdelés a lábak változtatásával és pedig összekötött sorokban.

c) Ugrás helyből fordulattal, irammal egy ugrószekrényen át. Gyürühintán (csak ott, hol erre alkalmas, jól berendezett helyiség van) felhuzódás egyszer, rövid hintázás előre, hátra. Vizirányos létrán : oldalt és hátra függeszkedés a kapocsfán és fokokon. Rézsutos létrán : függőállási gyakorlatok. Lóbálás oldalt, előre és hátra, helyben. Lebegő gerendán : műjárás, a járás kargyakorlatokkal, egymásnak kikerülése. Lengő kötélen ; átszaladás hármankint és négyenkint. Szökdelés helyben, mint kettős ugrálás. Labdajáték a lapdakosárral.

III. OSZTÁLY.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. A II. osztályban tanultak ismétlése. Szép és értelmes olvasás. Nyelvtani elemzés. Az egyszerü és szép irály sajátságai. Alkalmas költemények tárgyalása alapján a főbb versformák bemutatása és a verstan alapvonalainak ismertetése. A prózai műfajok és közéleti fogalmazványok. Szavalás. A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok kéthetenként az iskolában.

Német nyelv. Heti 3 órán. Értelmes és kellően hangsulyozott olvasás, különösen tekintettel a tiszta kiejtésre. Forditási gyakorlatok. Mondattani alapon a beszéd- és mondatrészek. Szóképzés. Tő-, bővitett-, összevont- és összetett mondatok. A körmondat. Központozás. Sajátlagos német kifejezések.

Prózai és költői olvasmányok tárgyalása, melyek nem csupán nyelvtani példákul szolgálnak, hanem önmagukban is becsesek. Szavalás.

A tanultaknak megfelelő irásbeli dolgozatok kéthetenkint az iskolában.

Földrajz. Heti 2 órán. Az előző két osztályban tanult földrajzi anyag ismétlése kapcsolatban a történelmi tanitással ; az ismeretek kibővitése a térkép folytonos használata mellett.

Történelem. Heti 2 órán. A pápaság és császárság küzdelmei (a német királyok és Magyarország, keresztes hadjáratok (II. Endre), Franczia és Angolország százados harcza. D'Arc Johanna : a Habsburgok (IV. László) a középkor végén (Hunyady Mátyás, a Jagellók), az olasz városok és a renaissance.

Átmenet a középkor történetéről az uj koréra. Spanyolország felszabadulása. Konstantinápoly bukása. Találmányok : az iránytű és a tengertúli fölfedezések; a könyvnyomtatás és a reformátió ; a puskapor s az állami viszonyok átalakulása. A Habsbugok világbirodalma, V. Károly ; a német-alföldi szabadságharcz s a Habsburgok spanyol ágának aláhanyatlása ; a

harmincz éves háboru, s a Habsburgok osztrák ága. (Bocskay, Bethlen, I. Rákóczy György, Pázmán Péter, Eszterházy Miklós) — XIV. Lajos kora s Francziaország supremátiája. (Wesselényi Ferencz, Zrinyi Péter, Frangepán, Tököly Imre, II. Rákóczy Ferencz). Az angol forradalom. Poroszország és II. Frigyes. Oroszország és Nagy Péter. Az éjszakamerikai szabadságharcz. — A franczia forrodalom, Napoleon. (Mária Terézia, II. József, I. Ferencz és V. Ferdinánd alatt a reformmozgalom s az 1848-iki törvények). A német birodalom és az olasz királyság megalakulása.

Számtan és mértan. Heti 3 órán. A II. osztályban tanultak ismétlése. A közönséges törtszámok, s az ezekkel való számolás részletesen. Átalakitás tizedes törtté és viszont. Tizedes törtek rövidítése. Számolási előnyök. Olasz gyakorlat. Egyszerü és összetett hármasszabály törtekkel.

Az I. II. osztályban a rajzórákon és rajzolás segélyével szerzett síkmértani ismeretek ismétlése és kibővitése.

Feladatok nevezett és nevezetlen számokkal fejben, táblán és füzetben.

Vegytan, ásványtan és *földtan.* Heti 2 órán. Alapismeretek. Levegő, viz és alkotórészeik. Vizbontó fémek. Égés, éleg, sav, aly, só, konyhasó, chlor, sósav, chlorsavas kálium, chlormész, fehérités. Brom, jód, flour, üvegetetés. Salétrom, salétromsav, pokolkő, fényképezés, robbanó keverékek. Kén, kénessav, kénhydrogén, szénkéneg, vas- és rézgálicz, glaubersó. Phosphor, gyujtószerek. Arzen. Szalamiasó, ammoniak, a nitrogén körutja a természetben. Borsav, borax. Széneny, gyémánt, graphit, szénsav, szénéleg, szóda, szódaviz, hamuzsir. Mész, gypsz, gypszöntés. Kvarcz, üveggyártás. Aluminium, timsó, csillám. Ékkövek. Földpát, agyag, agyag- és porczellán edények. Tajték, serpentin. Fagyag, Dolomit, magnesium, keserüsó. Fémek és érczek. Fontosabb kőzetek. A föld alakulásának rövid története. A szerves vegyületek bomlása, rothadás, korhadás, szárazlepárlás, kőszenek, tőzek, világitó gáz és alkotó részei. A világitóláng. Kőszénkátrány, petroleum és lepárlási termékeik. Illó olajok, gyanták, dextrin. Növényrost, papirgyártás, lőgyapot, collodium. Keményitő, dextrin Czukrok. Szeszeserjedés, kenyérkészités, szeszes folyadékok, aether. Eczeterjedés, eczet, fontosabb savak. Csersav és cserzés. Zsirok és alkatrészeik, szappankészités. Festőanyagok. Cyánvegyületek. Szerves aljak. Fehérjenemü anyagok. — Ugy az alapismeretek, mint az elemek és vegyületeik kisérletezés és szemléltetés után közöltettek. Az ásványok tulajdonságai az egyes ásványoknál közöltettek, végül csoportositattak.

Gazdaságtan. Heti 2 órán. *a)* A nő szerepe és hivatása a házi gazdaság vezetésében. Az idő, pénz és a javak czélszerü felhasználása. *b)* A lakás *c)* Ruházat. *d)* Élelmi szerek *e)* Hasznos házi állatok. *f)* A kert. *g)* Munkamegosztás a háztartásban. *h)* Házigazdaság vezetésének befolyása a család erkölcsi és társadalmi életére.

Rajz. Heti 2 órán. A sík, az egyenesek és síkok fekvése: lapszög szöglet, testszög. A fontosabb szabályos testek főtulajdonságai és készitésük. Árnyazás, festés hig tussal többször eljárva. Előrajz és fali minták után síkdiszitmények rajzolása.

Szépirás. Heti 1 órán. Magyar és német irás gyakorlása táblán és füzetben való előirás után: betük, szók, mondatok irása különböző nagyságu vonalközökben.

Ének. Heti 1 órán. Válogatott szemelvények 2, 3 és 4 szólamban, szólók.

Női kézimunka. Heti 4 órán. Kötés, horgolás gyakorlati tárgyon kereszt és más diszöltéssel kivarva, kötött vagy horgolt csipkével körülvéve. Egy pár kötött keztyü. Zsebkendő himzett névvel. A fehérnemüek készitéséhez szükséges mértékvétel, elmélet gyakorlattal egyesitve. Szabásrajzok készitése. Egy leánying és hálókabát fehérhimzéssel diszitve; mindkettő kézivarrással.

Testgyakorlás. Heti 1 órán. Az I. és II. osztály anyagának ismétlése mellett: Kettős sorokba való fordulás. Járás közben kettős, hármas és négyes sorokba való fejlődés és visszalépés, fordulatok és kanyarodások.

b) Tag szabadgyakorlatok mindenféle összeköttetésben járási és szökdelési gyakorlatokkal. Botgyakorlatok. Bibicz- és csuszószökdelés. Hintázó és bölcsjárás énekkel. A műjárások felváltva a természetes lépésekkel.

c) Ugrás és szaladás az ugrószekrényen át. Egyszerü ugrás különösen a test tartására ügyelve. Gyürühintán (csak ott, hol erre alkalmas, jól berendezett helyiség van), rövid hintázás fordulattal felhuzódva. Függésben körzés és lóbálás. Vizirányos létrán függeszkedés lóbálással előre és oldalt. Függéscsere. Rézsutos létrán gyakorlatok függő állásban és függeszkedés fel- és lefelé. Lebegő gerendán: műjárások, az egyszerü lebegőjárás s rézsutosan felállitott gerendán. Fel- és leugrások. Lengő kötélen: átszaladás fordulattal, átugrás. Tamfán: gyakorlatok mellső, hátsó és oldalt támfekvésben, fel- és alkarfüggésben.

IV. OSZTÁLY.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. A költői műfajok ismertetése. A magyar irodalom fejlődésének rövid átnézete, a jelesebb magyar irók bemutatásával. A tárgyalt olvasmányok alapján az időmértékes verselés főbb formái. Szavalás. Kéthetenkint felváltva a tanultaknak megfelelő iskolai és házi dolgozatok.

Német nyelv. Heti 3 órán. Szép és értelmes olvasás. Az előző osztályokban szerzett alak- és mondattani ismeretek ismétlése, azokban folytonos gyakorlás és azok kibővitése elemzés alapján. Az összetett mondat, a mellékmondatok röviditése. A többszörösen összetett és körmondat. Hasonhangzásu- és rokonértelmü szavak; képleges kifejezések. Válogatott prózai és költői olvasmányok tárgyalása tekintettel a magyar órákon kezelt egyes műfajokra, alkalmilag a költemények formáinak megismertetése. Forditási gyakorlat. Szavalás.

Kéthetenkint felváltva a tanultaknak megfelelő iskolai és házi dolgozatok.

Magyarország története. Heti 3 órán. Magyarország története összefüggő előadásban, de csak a főbb eseményekre, korszakokra és a magyar alkotmánynak csupán legfontosabb intézményeire való tekintettel. A történeti

anyag befejezése után Magyarország történeti és politikai földrajzának attekintése.

Földrajz. Heti 1 órán. A földrészek rövid ismétlése után a természettani földrajzból : a föld keletkezése és alakja, s a rá vonatkozó népszerü bizonyitékok. Az égboltozat mindennapi látszólagos évi mozgása s ennek magyarázata. A nap látszólagos évi mozgása. Időszámitás. A föld forgása és keringése. A nappalok váltakozó hossza. Évszakok. A földövek. A föld a naprendszerben. A naprendszer többi tagjai. Állócsillagok, csillagképek. A hold keringése a föld körül. A hold fényváltozásai. A nap és hold fogyatkozás.

Számtan és *mértan.* Heti 3 órán. A III. oszt. anyagának ismétlése. Százalék számitás és annak alkalmazása a rabatt, agio, nyereség- és veszteségszámitásnál, bizománydij, alkuszdij, biztositási dij számitásánál. Kamatszámitás. Leszámitolat. Arányok, aránylatok és a feladatoknak ezek utján való megfejtése. Arányos osztás, vegyités és lánczszabály. Külföldi mértékek és pénznemek. Összeillőség és hasonlóság.

Röviden a területszámitás és a leggyakrabban előforduló mértani testek (koczka, hasábok, henger, kup, gula és gömb) térfogatának kiszámitása.

Feladatok megfejtése fejben, táblán és füzetben.

Természettan. Heti 2 órán. Ált. tulajdonságok. Halmaz-állapot. Mozgás, sebesség. Az erők és azok működésének módjai. Nehézségi erő, suly, fajsuly, tömöttség, sulypont, erős állás. Tőmecserők. Egyszerü gépek. Az erők munkaképessége. Szabadesés, hajitás, röperő. Inga. A mozgás akadályai. A folyadékok tulajdonságai, nyomása uszás. Archimedes törvénye, fajsuly és sürüség meghatározása. Közlekedő edények, hajcsövek. A légnemü testek tulajdonsága. A hő fogalma, hatásai, forrásai. Hőmérő. Hőközlés, vezetés, áramlás. Légáramlatok. Olvadás párolgás, forrás, fagyás. Telitett gőz, gőzgép. A körlég páratartalma, nedvmérők. Légköri csapadékok. A fény keletkezése, terjedése. Árnyék. Fénymérés, fényvisszaverődés. Tükrök. Fénytörés, légtükrözés. Hasáb, a testek szine. Lencsék, fénytani eszközök. A hang keletkezése, nemei terjedése, visszaverődése, erőssége. Hangszerek. Delejesség. A villamosság alaptüneményei, megosztás, feszültség. Villamos gép. Leydeni palaczk. Villámháritó. Villamáram és hatásai. Elemek. Villaminditás. Villamos készülékek. Mindezek kisérlet és szemléltetés alapján közöltettek, s csak a legfontosabb tünemények és törvények megértéséhez szükséges terjedelemben.

Egészségtan. Heti 2 órán. Az egészség és betegség fogalma. Az egészségre ható különböző tényezők. A mozgás és az érzés. A bőrrendszer. Az érzék szervek. A légzés. A vérkeringés. A tápláló anyagok és a táplálkozás. Mérgezés. Rögtöni segély életveszély esetén. Ragályos és járványos betegségek. Sebfertőzés. Betegápolás. Az emberi szervezet egyes részeinek boncz- és élettana, valamint az azok megóvására, ápolására és fejlesztésére vonatkozó szabályok. A testi nevelés főbb elvei. Szemléltetés csontváz és főszmintákon.

Rajz. Heti 2 órán. Távlati rajzolása az egyenes vonalak, siklapok és egyszerü szögletes testeknek. Szinharmónia ismertetése. Sikdiszitmények rajzolása szines tintával és festése. előrajz után. Diszitmények mintáról való nagyitása és kidolgozása fehér és fekete krétával.

Ének. Heti 1 órán. Válogatott szemelvények 2, 3, 4 szólamban, szólók

Női kézimunka. Heti 4 órán. A fehérnemüek szabása, varrása, folytatva elmélet és gyakorlatban. (Egy női ing himzett ingelővel, hálókabát, fiuing stb. varrása.) Műhimzés gyakorlati tárgyakon áttört munkával. Bogozás. Műfoltozás és beszövés.

A felső ruhaszabás elmélete és gyakorlata. Szabáskönyvkészités. Utasitás a kézimunka lapokban előforduló rajzok, minták, különféle kézimunkák lemásolására, utánzásra.

Megjegyzendő, hogy a ministeri utasitások értelmében a fényüzési munkák a kötelező tanitás köréből ki vannak zárva és minden tanuló csakis saját osztálya munkakörébe vágó munka készitésére kaphat engedélyt. A bevégzett munkák a tanév befejeztéig az iskolában őriztetnek. A polgári leányiskola a női kézimunka tanitásával csak alapvető munkát végez. Teljes gyakorlati kiképzés a női munkatanfolyamban nyerhető.

Testgyakorlás. Heti 1 órán. (facultativ). A III. osztály anyaga nagyobb kiterjedésben és nehezebb összeköttetésben. A testgyakorlás tanitásából kifolyó utasitások a gyakorlati életre.

FRANCZIA NYELV.

RENDKIVÜLI TANTÁRGY.

Tanitotta	Hetióra szám	Tankönyv	Bevégzett tananyag
Bajnóczyné Serman Emerika	2	Ahn F., I. folyam	**I. csoport.** A tanitás főfeladatát a kiejtésnek gondos begyakorlása, egyes szók és kisebb mondatok segélyével, valamint az alaktan elemeinek (ide értve az »avoir, étre« segédigék főformáit) megtanulása képezi. Olvasási helyesirási gyakorlatok. Forditás Szótanulás tárgyi csoportban. Kisebb költemények megtanulása. Kéthetenkint megfelelő irásbeli dolgozatok az iskolában.
	2	»Livre de lecture et d'instruction pour l'enfant par G. Bruno« és »Grammaire« élementaire par M. N. Noél et Chapsal	**II. csoport.** Az előző osztályban tanultak ismétlése. Értelmes olvasás. Beszédgyakorlatok. Forditás. Szótanulás tárgyi csoportban. Olvasmányok tárgyi kezelése. Mondattani alapon a beszédrészek, különösen a rendes igék, «avoir és étre» összes alakjai. Kisebb költemények tanulása. Kéthetenként megfelelő irásbeli dolgozatok az iskolában.

VIII.

AZ 1898—99. TANÉVBEN HASZNÁLT TANKÖNYVEK.

Osztály	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Számtan és mértan	Természetrajz	Vegyt. ásv. és földt.	Természettan	Egészségtan	Gazdaságtan	Rajz	Ének
I.	Torkos L. nyelvtan és olvasókönyv I. rész	Langraf Németnyelvt I. rész Jausz Gy. Német olv. könyv I. r.	Hunfalvi-Schneiderfd. I. r. Lange Chervenfldr. atlasz	—	Orbók Számtan I. rész.	Báthory Allattan és Növénytan	—	—	—	—	Szuppan Rajzoló mértan	Ernyey Gyakorl. Énektan
II.	Torkos L. nyelvtani olvasókönyv II. rész	» » II. rész.	» » II. rész	Márki világtörténelem Helmár, Isk. atlasz a történelemhez	»	—	—	—	—	—	»	» I. és II. r.
III.	Rendszeres magy. nyelvt Deme K. Irály és szerkezettan Novák J.	Langraf Ném. nyelvt. II. rész Graf J. Németolvasó II. rész	Schwicker J. Ált. földr. KozmaRendszeres földrajzi atlasz	»	Orbók Számtan II. rész Orbók alak és mértan	—	Seeman-Szavcsuk Vegytan ásvány és földtan	—	—	Sebestyénné Stetina Ilona Háztartástan	—	Berecz-Ernyei Dalfüzér I. rész
IV.	Költészettan Novák J.	Langraf Németnyelvt II. rész. Graf német olvasókönyv III. rész	»	Sebestyén Magyar. tör. Helmár két térkép a magy. történelemhez	»	—	—	Bein K. Természettan	Dr Balogh Tihamér Magán egészségtan	—	—	» I. és II. r.

Tankönyvváltozás miattaz 1899--900. tanévre tankönyvek csak a tanév elején kiadandó jegyzékek alapján vásárolhatók és pedig az eddig használt könyvek is csak a jegyzékben megjelölt kiadásban. Rongyos és befirkáltkönyvek használata nem engedhető meg.

IX.

A TANULÓK NÉVSORA ÉS ÉRDEMSOROZATA AZ 1898—99. TANÉV VÉGÉN.

AZ ÉRDEMSOROZATBAN HASZNÁLT SZÁMJEGYEK MAGYARÁZATA.

Számjegy	Előmenetelre nézve	Szorgalomra nézve	Magaviseletre nézve	Irásbeli dolgozatok külalakja
1	kitünő	kitartó	dicséretes	csinos
2	jeles	kellő	jó	tiszta
3	jó	változó	türhető	rendes
4	elégséges	hanyatló	szabálytalan	türhető
5	elégtelen	csekély	rossz	rendetlen

RÖVIDITÉSEK: **r. k.** = római katholikus; **á. ev.** = ágostai evangelikus; **ev. ref.** = evangelikus református; **izr.** = izraelita; **ism.** = ismétlő; **fm.** = fel van mentve; **j. v. b** = javitó vizsgára bocsájtható; **o. i. u** = osztály ismétlésre utasittatik; **f. o. l.** = felsőbb osztályba léphet.

I. A) OSZTÁLY.

	A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyarnyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Természetrajz	Női munka	Rajz szabadkézi	Rajz mértani	Írás	Ének	Írásbeli dolg. külalakja	Mulasztott félnapok	Mulasztott órák	A tantestület határozata
	Beleváry Erzsi ev. ref.	1	1	1	1	1	2	3	2	3	3	3	2	3	11	29	f. o. l.
	Boldizsár Vilma ev. ref.	2	3	5	5	4	4	4	3	5	4	4	4	5	7	19	j. v. b.
	Csicsmány Ilona r. k.	2	3	4	4	4	4	4	2	3	3	3	2	3	17	43	f. o. l.
	Csicsmány Mária r. k.	2	2	4	4	3	4	3	3	3	3	3	3	2	21	53	f. o. l.
5	Diera Irma r. k.	2	3	4	3	4	3	4	3	3	3	4	4	4	2	4	f. o. l.
	Eckstein Margit izr.	3	3	3	1	3	3	4	2	3	3	4	4	3	6	16	f. o. l.
	Geiszler Margit r. k.	1	3	2	2	3	2	4	1	3	3	3	1	3	15	38	f. o. l.
	Haiddekker Margit r. k.	1	1	3	1	1	1	2	3	3	3	3	4	3	73	191	f. o. l.
	Hajba Irén r. k.	3	4	5	5	4	4	5	2	4	4	4	4	4	17	40	j. v. b.
10	Harangozó Margit r. k.	2	3	4	4	2	3	3	3	3	3	4	3	4	1	4	f. o. l.
	Herman Mária r. k.	2	4	3	3	4	4	4	2	fm	4	4	1	4	54	139	f. o. l.
	Kassai F. Lenke ev. ref.	2	4	5	4	4	5	5	2	5	5	3	4	4	86	203	o. i. u.
	Kocsis Magdolna r. k.	2	4	3	4	4	4	4	4	3	3	4	2	5	46	90	f. o. l.
	Kohn Margit izr.	2	3	3	2	3	3	4	2	4	3	3	2	3	12	31	f. o. l.
15	Kovács Teréz r. k.	2	2	4	4	3	3	3	3	4	3	4	3	3	23	64	f. o. l.
	Nagy Jolán ev. ref.	1	1	3	2	1	2	2	2	2	2	2	1	3	11	22	f. o. l.
	Nagy Hermin r. k.	2	1	4	2	2	2	2	3	5	4	4	3	4	9	23	j. v. b.
	Nagy Julcsa ev. ref.	1	1	2	2	1	1	1	2	3	3	3	1	3	4	9	f. o. l.
	Novák Margit r. k.	3	3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	4	5	12	34	f. o. l.
20	Novitzky Teréz r. k.	1	1	3	3	3	3	4	fm	1	2	1	2	2	10	27	f. o. l.
	Péter Lenke ág. ev.	5	3	5	4	3	4	3	2	5	4	4	4	5	22	58	j. v. b.
	Radó Margit izr.	2	2	3	1	1	2	3	2	4	3	4	2	4	11	31	f. o. l.
	Reidinger Erzsébet r. k.	1	2	1	2	1	1	1	1	3	3	4	3	3	3	8	f. o. l.
	Rohrer Fáni r. k.	1	1	2	3	1	1	2	1	3	3	3	3	3	3	10	f. o. l.
25	Scheich Erzsébet r. k.	2	3	4	4	3	4	4	4	5	4	3	3	3	11	20	j. v. b.
	Schröder Gizella r. k.	2	2	2	4	2	4	4	3	5	4	3	4	4	15	39	j. v. b.
	Sattler Ilona izr.	2	4	3	3	2	3	3	fm	fm	3	3	2	3	13	34	f. o. l.
	Simicz Anna r. k.	2	4	5	5	4	4	5	3	4	3	4	4	5	54	140	j. v. b.
	Sugár Janka izr.	1	4	3	2	3	3	4	3	4	3	4	3	3	27	71	f. o. l.
30	**Szalay Anna** r. k.	1	1	1	1	1	1	1	fm	3	3	2	2	2	—	—	f. o. l.
	Szigethy Ilona ev. ref.	2	1	3	2	2	3	4	fm	fm	3	3	1	3	6	14	f. o. l.
	Tóth Erzsébet r. k.	2	2	4	4	3	3	3	2	4	4	3	2	4	5	11	f. o. l.
	Vajda Olga izr.	2	4	3	3	4	4	4	4	3	3	3	3	4	39	97	f. o. l.
	Veres Mária r. k.	1	1	1	1	1	1	2	1	3	3	2	1	1	26	64	f. o. l.
35	Wágner Katalin ág. ev.	2	2	4	2	4	4	5	2	5	4	3	2	4	10	26	j. v. b.

A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Természettrajz	Női munka	Rajz: szabadkézi	Rajz: mértani	Írás	Ének	Irásbeli dolg.külalakja	Mulasztott: félnapok	Mulasztott: órák	A tantestület határozata
Weisz Irén izr.	1	1	1	1	1	1	3	3	3	3	2	2	3	11	30	f. o. l.

Pótvizsgára utasittatott:

Bernhardt Paula r. k. Kovács Margit r. k.

Kimaradtak: (l. igazgatói jelentésben).

Bournáz Gizella ág. ev. 40 Pollák Aranka izr.

Összesen: 40 tanuló.

Javithat: 8 tanuló. Ismételhet: 1 tanuló. Fölléphet a II. osztályba: 27 tanuló. Pótvizsgát tehet: 2 tanuló.

I. B) OSZTÁLY.

	A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Természetrajz	Nőimunka	Rajz szabadkézi	Rajz mértani	Írás	Ének	Írásbeli dolg. külalakja	Mulasztott félnapok	Mulasztott órák	A tantestület határozata
	Austerlitz Margit izr.	2	2	3	2	4	3	2	4	5	4	5	1	5	14	41	j. v. b.
	Bencs Mária r. k.	3	3	4	3	4	1	4	1	3	3	4	3	3	1	3	f. o. l.
	Bencs Teréz r. k.	2	3	2	3	3	1	2	1	.	3	4	2	3			f. o. l.
	Blau Janka izr.	2	4	4	3	4	3	4	fm	4	4	4	2	4	26	68	f. o. l.
5	Csepy Ilona r. k.	2	2	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	—	—	f. o. l.
	Csepregi Mária r. k.	3	3	5	3	5	5	5	3	4	4	3	4	4	18	51	o. i. u.
	Dominkovits Erzsébet r. k.	5	5	5	5	5	5	5	4	3	4	4	4	5	8	22	o. i. u.
	Drenovits Margit r. k.	2	3	4	4	4	2	2	3	3	3	3	1	3	7	17	f. o. l.
	Gájdi Ilona r. k.	2	3	4	3	4	2	2	1	3	4	4	1	4	23	53	f. o. l.
10	Halbleib Emma á. ev.	1	2	4	1	4	3	3	2	4	4	2	1	3	11	30	f. o. l.
	Hegyi Erzsébet r. k.	2	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	2	—	f. o. l.
	Hermesz Anna r. k.	3	5	5	2	5	3	5	2	4	4	3	4	3	3	7	o. i. u.
	Ivanich Gabriella á. ev.	2	1	4	2	4	1	2	3	4	4	4	1	4	1	2	f. o. l.
	Kisfaludy Irma r. k.	2	1	3	1	3	2	2	2	4	3	3	2	3	33	83	f. o. l.
15	Kelemen Irma r. k.	2	2	5	5	5	3	4	3	4	4	4	3	4	17	45	j. v. b.
	Kovács Irén r. k.	2	3	4	3	4	3	4	3	3	3	4	1	3	1	3	f. o. l.
	Mácsik Ilona r. k.	2	5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	4	5	4	11	o. i. u.
	Máté Ilona r. k.	2	2	3	4	3	3	3	1	4	3	3	3	4	2	6	f. o. l.
	Mosonyi Mária r. k.	2	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	3	7	f. o. l
20	Németh Mária r. k.	2	3	4	4	4	4	3	3	4	4	4	2	4	29	80	f. o. l.
	Pápa Sarolta r. k.	3	3	4	4	4	4	3	fm	fm	3	4	3	4	3	10	f. o. l.
	Práger Rózsa izr.	2	3	4	1	4	2	4	2	5	5	3	3	3	12	34	j. v. b.
	Schreiber Paula izr.	2	2	3	1	4	2	3	3	5	5	4	2	5	17	44	j. v. b.
	Schreiber Malvin r. k.	2	2	3	1	3	2	2	3	4	4	4	2	5	9	26	f. o. l.
25	Schwarcz Berta izr.	2	2	2	1	3	1	4	3	5	5	4	1	5	9	25	j. v. b.
	Szeidl Margit r. k.	2	2	4	3	4	4	3	2	4	3	4	3	4	6	14	f. o. l.
	Singer Julia izr.	1	4	3	2	4	4	4	2	4	4	2	3	2	13	37	f. o. l.
	Starkel Józsa r. k.	2	2	4	2	4	1	4	2	4	4	3	2	3	1	2	f. o. l.
	Stréhn Julia r. k.	3	4	4	3	5	4	5	3	4	4	4	4	4	5	15	j. v. b.
30	Szarka Rózsa r. k.	2	3	4	3	4	3	3	2	5	4	3	4	3	12	31	j. v. b.
	Szigethy Etel r. k., ism.	4	3	4	4	4	3	4	1	3	3	2	2	3	2	6	f. o. l.
	Szigethy Gy. Erzsébet r. k.	2	1	2	1	2	1	2	fm	3	3	3	1	3	3	8	f. o. l.
	Tihanyi Gabriella r. k.	1	1	2	1	2	2	2	fm	2	2	2	1	2	6	16	f. o. l.
	Vajda Mária r. k.	3	5	4	5	5	5	5	3	4	4	3	2	3	11	29	o. i. u.
35	Vajda Margit ev. ref.	3	2	4	4	5	3	3	fm	5	4	4	2	4	9	24	j. v. b.

A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Természetrajz	Nőimunka	Rajz: szabadkézi	Rajz: mértani	Írás	Ének	Írásbeli dolg. külal.	Mulasztott: félnapok	Mulasztott: órák	A tantestület határozata
36 Wagmann Józsa izr.	2	4	5	3	5	4	5	3	3	4	2	2	4	5	15	j. v. b.

Kimaradtak: (l. igazgatói jelentésben.)

Csörsz Mária r. k.
38 Halmi Emma á. ev.
Steiner Gizella izr.
40 Szabó Irén r. k.

Összesen: 40 tanuló.

Javithat: 9 tanuló. Ismételhet: 5 tanuló. Felléphet a II. osztályba: 22 tanuló.

II. OSZTÁLY.

A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számtan és mértan	Természetrajz	Női munka	Rajz szabadkézi	Rajz mértani	Írás	Ének	Írásbeli dolg. külalakja	Mulasztott félnapok	Mulasztott órák	A tantestület határozata
Aczél Ilona ev. ref.	1	1	2	3	1	2	2	1	fm	4	3	3	2	3	35	87	f. o. l.
Beleváry Irma ev. ref.	1	1	2	4	4	4	2	2	1	2	1	1	2	3	18	49	f. o. l
Bódiss Anna r. k.	2	1	3	4	3	3	4	3	3	3	3	4	2	3	4	9	f. o. l.
Bódiss Katalin r. k.	3	3	5	5	5	5	5	3	1	4	3	3	2	5	7	17	o i u.
5 Bogyay Vilma r. k.	2	2	4	3	4	4	4	3	fm	fm	3	4	1	4	17	41	f. o. l.
Cságoly Aranka r. k.	1	2	2	4	3	3	3	2	fm	fm	3	3	1	4	13	39	f. o. l.
Csonka Ella r. k.	2	1	2	1	3	3	3	2	fm	4	4	3	1	3	28	63	f o. l.
Endrei R. Ilona ev. ref.	2	2	4	4	3	3	4	4	3	4	3	4	1	5	10	26	f. o. l.
Fuchs Elza izr.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	3	2	3	12	33	f. o. l.
10 Fuchs Irén ism.	3	4	4	4	5	4	4	3	2	3	3	4	4	5	4	9	j. v. b.
Fuhrman Irén r. k.	3	1	2	4	1	2	3	1	2	3	3	3	1	4	1	2	f. o. l.
Gabsovits Margit r. k.	2	3	3	3	4	4	4	3	3	4	3	4	1	4	18	49	f o. l.
Gazsi Janka r. k.	1	1	1	4	1	1	3	1	1	2	1	2	1	3	5	14	f. o. l.
Göttman Ilona r. k.	2	3	5	4	5	5	5	4	1	3	3	3	1	4	3	8	o. i u.
15 Györkös Margit r. k.	2	3	4	4	3	3	3	3	1	2	2	3	1	4	14	38	f. o. l
Hajdu Frieda r. k. ism.	2	3	4	2	3	3	4	3	1	4	4	4	3	4	110	396	f. o. l.
Kiss Mari r. k.	2	3	4	4	3	3	4	2	3	4	3	3	4	4	—	—	f. o. l.
Kecskés Erzsi r. k.	3	3	5	5	5	5	4	3	3	4	3	3	2	4	8	21	o. i. u.
Klepeisz Gabriella r. k.	2	1	3	4	3	3	3	3	1	3	3	3	3	4	—	–	f. o. l.
20 Kohn Hermin izr.	2	4	5	5	5	5	4	3	3	4	4	4	2	5	15	39	o. i. u.
Losos Róza r. k.	2	2	4	4	4	4	3	2	3	3	3	4	3	4	—	—	f. o. l.
Mesits Mari r. k.	2	2	2	3	2	3	3	2	fm	fm	3	4	1	5	8	16	f. o. l.
Radó Olga izr.	2	1	2	1	3	3	3	3	2	3	3	4	1	3	10	24	f. o. l
Rosenspitz Mari izr.	2	2	4	4	3	4	4	4	4	3	3	3	3	4	20	53	f. o. l.
25 Pálffy Mari r. k.	3	3	5	5	4	4	4	4	1	3	3	2	3	4	16	42	j. v. b.
Sebestény Janka r. k.	2	1	3	4	4	4	4	2	fm	fm	3	3	3	5	14	32	f. o. l.
Sebestény Sarolta r. k.	3	1	4	5	4	5	4	3	2	3	3	3	1	5	50	122	j. v. b
Sprenger Emma r. k.	2	1	3	2	3	3	3	2	1	3	3	4	4	3	10	26	f. o. l.
Simon Mari izr.	1	3	4	4	5	4	5	3	4	3	4	3	1	4	33	90	j. v. b.
30 Simitz Erzsi r. k.	2	2	4	5	4	4	4	3	3	4	4	4	4	5	4	12	j. v. b.
Szigethy Sarolta r. k.	1	1	1	2	1	1	2	1	fm	fm	1	3	1	3	33	83	f. o. l.
Schlesinger Margit izr.	2	4	5	4	3	4	4	3	4	3	3	4	2	5	18	47	j. v. b.
Talabér Gizella r. k.	2	2	4	5	5	5	5	4	1	4	4	3	2	4	3	7	o. i. u.
Török Szerafin izr.	3	4	5	5	4	4	4	4	2	3	3	4	4	5	7	18	j. v. b.

A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számtan és mértan	Természetrajz	Női munka	Rajz: szabadkézi	Rajz: mértani	Írás	Ének	Irásbeli dolg. külalakja	Mulasztott: félnapok	Mulasztott: órák	A tantestület határozata
35 Vadkerty Izabella r. k.	2	2	4	4	4	4	4	4	1	3	3	3	1	4	34	107	f. o. l.

Kimaradtak : (l. agazgatói jelentésben).

Bournáz Camilla ág. ev. Szentmarjaí Etel r. k.

Összesen : 37 tanuló.

Javithat : 7 tanuló. Ismételhet : 5 tanuló. Fölléphet a III. osztályba 23 tanuló.

III. OSZTÁLY.

	A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számtan és mértan	Vegytan és ásványtan	Gazdaságtan	Női munka	Rajz	Írás	Ének	Írásbeli dolg. külalakja	Mulasztott félnapok	Mulasztott órák	A tantestület határozata
	Bárdossy Jolán á. ev.	1	3	4	4	4	4	4	4	3	fm	fm	3	1	3	4	11	f. o. l.
	Bene Julcsa r. k.	1	2	4	4	4	4	4	3	2	1	1	3	–	3	8	13	f. o. l.
	Bene Margit r. k.	2	3	4	4	4	4	4	5	3	2	4	3	2	4	11	30	j. v. b.
	Berkovics Lujza izr.	3	4	5	5	3	4	4	5	3	5	4	4	3	5	14	37	o. i. u.
5	Borovitz Ilona izr.	2	2	2	4	2	1	3	3	1	2	3	3	1	3	21	55	f. o. l.
	Cságoly Anna r. k.	1	1	2	4	1	1	3	3	1	1	1	1	1	3	—	—	f. o. l.
	Daka Józsa r. k.	2	1	2	4	2	2	4	3	3	fm	fm	2	1	4	6	17	f. o. l.
	Ellenbogen Kornélia izr.	2	3	3	4	2	3	4	3	2	3	3	3	1	4	15	43	f. o. l.
	Fülöp Gizella r. k.	1	1	3	4	3	3	4	4	2	fm	fm	2	2	3	5	13	f. o. l.
10	Fürst Aranka izr.	2	4	4	4	4	4	5	4	2	2	3	3	1	4	8	18	j. v. b.
	Gazsi Ilona r. k.	1	1	1	3	1	1	2	2	1	1	1	2	1	3	31	87	f. o. l.
	Gazsi Margit r. k.	1	1	1	3	1	1	1	1	1	fm	fm	3	1	3	6	15	f. o. l.
	Galimberti Vilma r. k.	3	3	5	4	5	4	5	4	4	2	1	3	1	3	9	24	j. v. b
	Goldstein Giza izr.	2	4	4	4	4	4	4	3	3	3	4	2	3	3	14	29	f. o. l.
15	Graff Irma á. ev.	2	3	4	4	4	4	4	4	3	fm	fm	3	3	3	2	5	f. o. l.
	Haidekker Giza r. k.	1	1	1	3	1	1	2	2	1	2	3	3	2	3	10	23	f. o. l.
	Hőke Jolán ev. ref.	1	2	4	4	4	4	4	3	2	2	3	3	3	4	6	15	f. o. l.
	Katics Ilona r. k.	2	2	5	5	4	4	5	5	4	3	3	4	3	5	21	55	o. i. u.
	Kún Julcsa izr.	3	3	4	4	4	4	4	4	3	3	4	3	3	5	12	27	f. o. l.
20	Matusek Eugenia r. k.	1	1	3	2	4	3	2	4	2	1	2	3	2	3	9	24	f. o. l
	Mautner Zsuzsa izr.	2	1	1	3	1	1	3	1	2	fm	fm	1	2	3	17	43	f. o. l.
	Pap Mari r. k.	1	1	3	4	3	3	3	2	1	2	3	1	3	3	6	18	f. o. l.
	Polgár Frida izr.	2	3	5	4	5	4	4	4	3	3	4	3	3	4	7	16	j. v. b.
	Puska Margit r. k.	1	2	4	4	4	4	4	3	2	2	3	1	3	3	3	8	f. o. l.
25	Simon Erzsi izr.	2	2	5	2	4	4	4	4	3	3	3	3	1	3	30	78	j. v. b.
	Singer Ilona izr.	2	3	3	2	4	3	4	3	3	2	4	4	2	4	22	58	f. o. l.
	Schilhán Margit r. k.	2	1	2	3	2	2	2	2	1	fm	fm	3	2	4	7	19	f. o. l.
	Schőn Sarolta izr.	2	3	4	4	4	4	4	4	3	2	3	3	3	4	21	44	f. o. l.
	Szandtner Margit r. k.	3	1	4	4	3	3	4	3	3	3	4	4	1	5	7	10	f. o. l.
30	Szántó Rózsa izr.	2	4	5	4	4	4	4	4	3	fm	fm	3	2	4	7	16	j. v. b.
	Steinitz Erzsi izr.	2	4	3	2	3	3	4	4	1	3	4	3	2	3	18	43	f. o. l.
32	Ujváry Irén r. k.	2	3	5	5	4	4	5	5	4	3	4	4	2	5	1	2	o. i. u.

Kimaradt: (l. igazgatói jelentésben.)

33 Stréhn Janka r. k.

Összesen: 33 tanuló

Javithat: 6 tanuló. Ismételhet: 3 tanuló. Fölléphet a IV. osztályba 23 tanuló.

IV. OSZTÁLY.

	A nyilvános vizsgát tett és osztályozott tanulók névsora	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számtan és mértan	Természettan	Egészségtan	Női munka	Rajz	Ének	Irásbeli dolg. külalakja	Mulasztott félnapok	Mulasztott órák	A tantestület határozata
	Alkovitz Jolán izr.	2	3	3	4	4	4	4	4	3	3	3	1	4	13	34	f. o. l.
	Beck Nina izr.	1	2	1	1	2	1	3	3	3	1	3	2	3	13	39	f. o. l.
	Dőrey Gizella r. k.	1	3	3	4	3	3	3	3	3	1	2	1	4	14	46	f. o. l.
	Fábián Ilona ev. ref.	2	1	1	3	1	1	3	3	2	1	2	2	3	3	9	f. o. l.
5	Fuchs Ilona izr.	2	3	2	3	2	2	3	4	1	1	3	2	4	24	63	f. o. l.
	Friedszám Erna r. k.	1	3	3	3	3	3	4	4	3	1	3	2	3	4	11	f. o l.
	Havasi Gizella r. k.	1	1	1	4	3	2	4	4	2	fm	3	2	3	4	13	f. o. l.
	Horváth Mária r. k.	1	3	3	3	3	4	4	4	3	2	3	2	2	18	48	f. o. l.
	Jüngling Margit r. k.	1	1	1	4	1	1	3	2	1	1	2	3	3	2	5	f. o. l.
10	Kemény Zsófia izr.	2	3	3	3	4	3	4	3	2	fm	fm	1	4	32	85	f. o. l.
	Kopp Gizella r. k.	2	3	4	5	4	4	4	5	3	2	3	3	4	13	33	j. v. b.
	Körmendy Matild r. k.	1	3	2	3	2	2	3	3	2	1	3	1	3	26	70	f. o. l.
	Mudry Angela r. k.	2	3	4	4	4	4	4	4	3	1	3	2	4	18	45	f. o. l.
	Oszlányi Borcsa r. k.	2	2	3	4	2	2	2	3	3	2	3	3	4	18	46	f. o. l.
15	Rimanóczy Erzsi r. k.	1	1	1	4	2	2	2	3	2	2	2	1	4	7	20	f. o. l.
	Rimanóczy Marianna r. k.	2	2	3	3	3	3	3	4	2	fm	2	1	3	11	30	f. o. l.
	Rottler Zsuzsa r. k.	1	1	1	3	1	1	2	3	2	2	2	2	3	10	27	f. o. l.
	Schőn Paula izr.	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1	3	3	3	8	22	f. o. l.
	Sebestény Erzsi r. k.	1	2	3	4	4	3	4	4	2	fm	fm	1	4	18	48	f. o. l.
20	Simicz Julia r. k.	2	1	1	4	3	3	3	4	3	1	2	3	3	3	9	f. o. l.
	Simon Róza izr.	2	3	2	3	2	2	3	4	2	fm	fm	1	3	10	27	f. o. l.
	Schwarcz Erzsi r. k.	3	4	4	5	5	4	5	5	3	3	4	1	5	5	13	o. i. u.
	Spitzer Szelina izr.	2	3	3	4	2	2	5	5	3	2	3	2	3	13	33	j. v. b.
	Szigeti Gy. Ilona ev. ref.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fm	2	1	3	12	39	f. o. l.
25	Varga Róza ev. ref.	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	3	3	1	2	f. o. l.
	Vértesi Etel izr.	2	1	1	2	1	2	3	3	2	1	1	2	2	13	34	f o. l.
	Weinberger Sarolta izr.	3	2	1	2	2	2	3	3	3	fm	fm	3	3	8	19	f. o. l.

Kimaradt: (l. az igazgatói jelentésben).

Szandtner Mária r. k.

Összesen: 28 tanuló.

Javithat: 2 tanuló. Ismételhet: 1 tanuló. Felsőbb intézetbe, vagy tanfolyamokra mehet: 24 tanuló.

MUNKATANFOLYAMBA FELVÉTETETT: (Második félévben.)

Szaplonczai Mari r. k. Weisz Irén izr.

Összesen: 2 tanuló.

MAGÁNTANULÓK.

N É V	Szülői tartózkodási helye	A vizsgálat napja
I. osztály.		
1 Graffits Irén r. k.	Nágocs	1898 IX 5 és 6
2 Fischer Irén izr.	Gamás	1899 VI 22 és 23
3 Folly Sarolta r. k.	Kaposvár	1899 VI 22 és 23
4 Bacher Ilona izr.	Barcstelep	1899 VI 22 és 23
5 Nagy Ilona r. k.	Csokonya	1899 VI 22 és 23
6 Lichtenstein Róza izr.	Nemesdéd	1899 VI 22 és 23
7 Hoffman Jolán izr.	Barcs	1899 VI 22 és 23
8 Hoffman Laura izr.	Barcs	1899 VI 22 és 23
9 Lovass Erzsi ev. ref.	Csurgó	1899 VI 22 és 23
10 Décsi Erzsi izr.	Ádánd	1899 VI 26 és 27
11 Mandler Paula izr.	Babócsa	1899 VI 22 és 23
II. osztály.		
12 Barla Margit ev. ref.	Csurgó	1899 VI 23 és 24
13 Losonczy Ilona ev. ref.	Csurgó	1899 VI 23 és 24
14 Szijártó Gizella r. k.	Szigetvár	1899 VI 23 és 24
15 Bőzenbach Erzsi r. k.	Szigetvár	1899 VI 23 és 24
16 Hoffman Elvira izr.	Szigetvár	1899 VI 23 és 24
17 Maretics Mariska r. k.	Szigetvár	1899 VI 23 és 24
III. osztály.		
18 Lovas Laura ev. ref.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
19 Bene Mari r. k.	Kaposvár	1898 XII 21 és 22
20 Barla Irma ev. ref.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
21 Herman Berta izr.	Tab	1899 VI 26 és 27
22 Deutsch Aranka izr.	Tab	1899 VI 26 és 27
23 Horváth Ilona ev. ref.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
24 Reményi Irma izr.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
25 Lang Irma izr.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
26 Lang Etel izr.	Csurgó	1899 VI 26 és 27
27 Csizmazia Adél r. k.	Berzencze	1899 VI 26 és 27
28 Német Katalin á. ev.	Szill	1899 VI 26 és 27
IV. osztály.		
29 Baruch Vilma izr.	Alsok	1899 VI 27
30 Tursits Jolán r. k.	Szigetvár	1899 VI 27
31 Herczeg Janka r. k.	Szigetvár	1899 VI 27
III. és IV. osztály.		
32 Oszlányi Margit r. k.	Kaposvár	1898 XII 21 és 22
33 Dziallás Aranka r. k.	Toponár	1898 IX 5 és 6
34 Décsi Margit izr.	Ádánd	(898. IX. 5 és 6 1899. VI. 27

Betegség vagy családi körülmények miatt vizsgára nem állottak:

35 Margalit Jolán izr.

36 Hadayné Kolda Róza r. k.

37 Rosenspitz Regina izr.

38 Toronyai Margit ev. ref.

39 Vargha Róza r. k.

40 Laendler Hermin izr.

Összesen : 40 tanuló.

Javithat: 12 tanuló. Felsőbb oszt.-ba léphet: 22 tanuló.

X.

STATISTIKAI ADATOK A TANULÓKRÓL.

A) ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS.

I.	II. A tanulók száma					III. Vallásuk				IV. Illetőség szerint			V. Kor szerint (beiratáskor)										VI. Anyanyelve					VII. Minő nyelveket beszél				
Osztály	felvétetett	évközben elmaradt	létszám az év végén	osztályoztatott	pótvizsgára utaltatott	róm. kath.	helvét hitv.	ág. ev.	izraelita	helybeli	Somogymegyéből	más megyéből	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20-an felül	magyar	német	horvát	olasz	lengyel	magyar	német	horvát	lengyel	olasz
I. a.	40	2	38	36	2	23	6	3	8	24	10	6	14	14	6	4	2	—	—	—	—	—	—	37	3	—	—	—	40	11	—	—	—
I. b·	40	4	36	36	—	26	2	3	9	28	9	3	10	12	11	4	3	—	—	—	—	—	—	38	1	1	—	—	40	6	1	—	—
II.	37	2	35	35	—	25	3	1	8	29	6	2	—	9	11	9	4	4	—	—	—	—	—	36	1	—	—	—	37	6	—	—	—
III.	33	1	32	32	—	17	1	2	13	25	4	4	—	—	10	12	4	5	—	1	—	1	—	30	1	—	1	1	33	10	1	1	1
IV.	28	1	27	27	—	15	3	—	10	20	6	2	—	—	—	9	6	6	4	1	2	—	—	28	—	—	—	—	28	8	—	—	—
Magán tanulók	40	6	34	34	—	15	7	1	17	4	36	—	6	4	8	8	8	—	1	—	—	1	4	39	1	—	—	—	40	5	—	—	—
Munka tanfolyam	2	—	2	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—
Összesen :	220	16	204	200	2	122	22	10	66	131	72	17	30	39	46	46	28	15	5	2	3	2	4	210	7	1	1	1	220	48	2	1	1

A munkatanfolyam tanulói tantárgyakat nem tanultak és nem osztályoztattak.

A) ÁLTALÁNOS ÁTTEKINTÉS (folytatás).

I.	II. A tanulók száma			VIII. Szüleik polgári állása							IX. Előmenetelük																X. Tandij fizetésre nézve		
Osztály	fölvétetett	osztályoztatott	pótvizsgára utaltatott	birtokos és bérlő	őstermelésnél alkalmazott	önálló iparos	iparnál alkalmazott	önálló kereskedő	kereskedelemnél alkalmazott	köztisztviselő	magán tisztviselő	egyéb értelmiségi	katona	személyes szolgálatbeli	magánzó és tőkepénzes	általános kitünő	általános jeles	általános jó	általános elégséges	elégtelen 1 tárgyból	elégtelen 2 tárgyból	elégtelen 3 tárgyból	ismétlésre utasittatott	összesen haladók: felsőbb osztályba léphet	összesen haladók: javító vizsgálatot tehet	összesen haladók: pótló vizsgálatot tehet	összesen ismétlők	fizető	10 frt alól	fölmentve 5 frt alól
I. a.	40	36	2	1	—	5	4	3	1	12	6	4	—	4	—	3	7	10	7	3	2	3	1	27	8	2	1	30	7	3
I. b.	40	36	—	1	2	10	5	6	—	2	2	2	1	7	2	—	3	6	13	4	3	2	5	22	9	—	5	35	2	3
II.	37	35	—	1	4	6	1	2	—	11	5	4	—	1	2	1	3	11	8	3	4	—	5	23	7	—	5	27	9	1
III.	33	32	—	4	1	4	1	5	—	9	5	3	—	1	—	1	5	7	10	4	1	1	3	23	6	—	3	29	1	3
IV.	28	27	—	2	1	2	—	4	—	8	5	3	—	2	1	2	7	12	3	—	2	—	1	24	2	—	1	24	3	1
Magán tanulók	40	34	—	1	2	9	1	6	1	8	5	6	—	—	1	—	8	6	8	8	3	1	—	22	12	—	—	38	2	—
Munka tanfolyam	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Összesen:	220	200	2	11	10	36	12	26	2	51	28	22	1	15	6	7	33	52	49	22	15	7	15	141	44	2	15	185	24	11

B) ÖSSZEHASONLITÁS.

	A tanulók száma					Vallásuk				Illetőség szerint		Előmenetelük								Összesen			
	felvétetett	kimaradt	létszám az év végén	osztályoztatott	pótvizsgára utasittatott	rom kath.	helv. hitv.	á. ev.	izr.	helybeli	vidéki	általános kitünő	általános jeles	általános jó	általános elégséges	elégtelen 1 tárgyból	elégtelen 2 tárgyból	elégtelen 3 tárgyból	ismétlésre utasittatott	felsőbb oszt.-ba léphet	javitó vizsgálatot tehet	pótló vizsgálatot tehet	ismétlők
1897—98.	181	26	155	152	—	97	18	7	59	125	56	7	24	41	26	26	17	4	7	98	47	—	7
%-okban (megközelitőleg)		14%	—	84%	—	53%	10%	4%	33%	70%	30%	5%	16%	27%	17%	17%	11%	3%	5%	64%	31%	—	5%
1898—99	220	16	204	200	2	122	22	10	66	131	89	7	33	52	49	22	15	7	15	141	44	2	15
%-okban		7%	—	91%	—	55%	10%	5%	30%	60%	40%	3·5%	16·5%	26%	24·5%	11%	7·5%	3·5%	7·5%	70·5%	22%	—	7·5%
Gyarapodás, vagy jobb eredmény +	+39	+ 7%	+51	+ 7%		+ 2%	—	+ 1%	— 3%	— 10%	+ 10%	— 1·5%	+ 0·5%	— 1%	+ 7·5%	+ 6%	+ 3·5%	— 0·5%	— 2·5%	+ 6·5%	+ 9%	—	— 2·5%
hanyatlás —		+		+		+		+		—	+	—	+	—	+	+	+	—	—	+	+	—	—

C) A TANULÁS EREDMÉNYÉNEK KIMUTATÁSA.

Osztály	Az osztályozott tanulók száma	Érdemjegyek	Tantárgyak: Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számt. és mértan	Természetrajz	Vegy.- ásv.- és földtan	Természettan	Egészségtan	Gazdaságtan	Rajz szabadkézi	Rajz mértani	Írás	Ének	Női kézimunka	Írásbeli dolg. külalakja	Franczia ny. r. k. tant. Csoport	Franczia ny. r. k. tant. Érdemjegyek	Zongora r. k. tant. Fokozat	Zongora r. k. tant. Érdemjegyek
I. a.	36 rendes és 6 magán tanuló	1	12	11	5	8	—	10	7	3	—	—	—	—	1	—	1	6	4	1		—		—
		2	20	10	5	9	—	6	6	7	—	—	—	—	2	2	4	11	16	3	I.	2	I.	1
		3	3	11	13	6	—	13	10	10	—	—	—	—	18	23	20	9	13	18	4	2	3	1
		4	—	10	13	13	—	13	17	17	—	—	—	—	9	10	17	10	3	15		—		1
		5	1	—	6	6	—	—	2	5	—	—	—	—	7	1	—	—	—	5	tanuló	—	tanuló	—
Összesen:	42		36*	42	42	42	—	42	42	42	—	—	—	—	37 **	36*	42	36*	36***	42		4		3

* A magántanulók ezen tantárgyból nem osztályoztattak.
** 5 tanuló a kir. tanfelügyelőség által felmentve.
*** 6 „ „ „ „ „ „

I b	36 rendes és 5 magán tanuló	1	3	5	—	9	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	9	7	—		2		—
		2	24	14	8	6	—	5	8	12	—	—	—	—	1	1	5	11	8	3	II.	1	II.	2
		3	7	13	6	12	—	5	11	8	—	—	—	—	11	10	15	9	15	16	5	2	2	—
		4	1	5	21	11	—	21	12	13	—	—	—	—	19	21	20	7	3	16		—		—
		5	1	4	6	3	—	9	4	8	—	—	—	—	7	4	1	—	—	6	tanuló	—	tanuló	—
Összesen:	41		36*	41	41	41	—	41	41	41	—	—	—	—	38 **	36*	41	36*	33***	41		5		2

* A magántanulók ezen tantárgyból nem osztályoztattak.
** 3 tanuló a kir. tanfelügyelőség által felmentve.
*** 8 „ „ „ „ „ „

II.	35 rendes és 6 magán tanuló	1	6	12	3	2	5	2	—	4	—	—	—	—	—	3	1	15	11	—				2
		2	22	11	7	3	3	4	5	8	—	—	—	—	5	2	4	9	6	1			III.	—
		3	7	12	8	7	15	13	11	18	—	—	—	—	19	24	21	6	12	14			2	—
		4	—	6	16	20	11	15	21	11	—	—	—	—	12	6	15	5	5	16				—
		5	—	—	7	9	7	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10			tanuló	—
Összesen:	41		35*	41	41	41	41	41	41	41	—	—	—	—	36 **	35*	41	35*	34***	41				2

* A magántanulók ezen tantárgyból nem osztályoztattak.
** 5 tanuló a kir. tanfelügyelőség által felmentve.
*** 7 „ „ „ „ „ „

C) A TANULÁS EREDMÉNYÉNEK KIMUTATÁSA. (folytatás.)

Osztály	Az osztályozott tanulók száma	Érdemjegyek	Tantárgyak: Magaviselet	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számt. és mértan	Természetrajz	Vegy.- ász.- és földtan	Természettan	Egészségtan	Gazdaságtan	Rajz: szabadkézi	Rajz: mértani	Írás	Ének	Női kézimunka	Irásbeli dolg. külalakja	Franczia ny. r. k. tant.: Csoport	Franczia ny. r. k. tant.: Érdemjegyek	Zongora r. k. tant.: Fokozat	Zongora r. k. tant.: Érdemjegyek
III.	32 rendes és 11 magán tanuló	1	11	13	5	1	6	8	1	—	3	—	—	8	4		4	12	8	—				
		2	17	10	7	4	6	3	7	—	6	—	—	10	3		7	10	16	2				
		3	4	12	8	8	9	9	5	—	15		-	17	15		27	10	10	21				
		4	—	8	16	25	20	23	24	—	15	—	—	8	13		5	—	—	15				
		5	—	—	7	5	2	—	6	—	4	—	—	—	—		—	—	1	5				
Összesen	43		32*	43	43	43	43	43	43	—	43	—	—	43	35 ††		43	32*	35**	43				

* A magántanulók ezen tantárgyból nem osztályoztattak.
†† 8 tanuló a kir. tanfelügyelőség által fölmentve.

IV.	27 rendes és 6 magán tanuló	1	12	9	11	2	6	6	—	—	—	2	4	—	4		—	10	12	—				
		2	13	6	6	3	11	12	6	—	—	2	13	—	8		1	10	8	2				
		3	2	16	11	11	7	6	14	—	1	11	14	2	13		2	7	3	19				
		4	—	2	5	14	6	8	11	—	2	14	2	1	1		—	—	—	11				
		5	—	—	—	3	3	1	2	—	—	4	—	—	—		—	—	—	1				
Összesen	33		27*	33	33	33	33	33	33	—	3	33	33	3	26 ††		3	27*	23***	33				

* A magántanulók ezen tantárgyból nem osztályoztattak.
†† 7 tanuló a kir. tanfelügyelőség által fölmentve.
*** 10 " " " Vegytan, gazdaságtan és szépirásból a III. IV. oszt. magántanulók osztályoztattak.

Összegezés:	166 rendes és 34 magán tanuló	1	44	50	24	22	17	27	14	7	3	2	4	8	9	3	6	52	42	1		2		2
		2	96	51	33	25	20	30	32	27	6	2	13	10	19	5	21	51	54	11		3		3
		3	23	64	46	44	31	46	51	36	16	11	14	19	76	57	85	41	53	88	9	4	7	1
		4	1	31	71	83	37	80	85	41	17	14	2	9	54	37	57	22	11	73	tanuló	—	tanuló	1
		5	2	4	26	26	12	17	18	13	4	4	—	—	14	5	1	—	1	27		—		—
	200		166	200	200	200	117	200	200	124	46	33	33	46	172	107	170	166	161	200		9		7

Egy magántanuló a tanév folyamán kétszer vizsgázott.

D) A TANULÓK ILLETŐSÉGI HELYEINEK ÁTTEKINTÉSE.

	Illetőségi hely		*Osztály*							Összesen
			I. a.	I. b.	II.	III.	IV.	Magántanulók	Munkatanfoly.	
	Kaposvár	Somogyvmegye	24	28	29	25	20	4	1	131
	Igal	»	—	—	2	—	—	—	—	2
	Lakócsa	»	1	—	—	—	—	—	—	1
	Szill	»	1	—	1	—	—	1	—	3
5	Csököly	»	—	—	1	—	1	—	—	2
	Szabás	»	2	—	—	—	—	—	—	2
	Fonó	»	—	1	1	—	—	—	—	2
	Saárd	»	—	—	1	—	—	—	—	1
	Edde	»	1	—	—	—	—	—	—	1
10	Mosdós	»	—	1	—	—	—	—	—	1
	Répási puszta	»	—	1	—	—	—	—	—	1
	Öreglak	»	—	1	—	—	—	—	—	1
	Zákány	»	1	2	—	—	—	—	—	3
	Kis-Korpád	»	—	1	—	—	—	—	—	1
15	Szőllős-Györök	»	—	1	—	—	—	—	—	1
	Hetes	»	1	—	—	—	—	—	—	1
	Gölle	»	—	1	—	1	—	—	—	2
	N.-Atád	»	1	—	—	—	—	—	—	1
	Böhönye	»	1	—	—	—	—	1	—	2
20	Csurgó	»	—	—	—	1	—	10	—	11
	Drávafok	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Szigetvár	»	—	—	—	—	—	7	—	7
	Puszta-Rebecz	»	—	—	—	—	—	—	1	1
	B.-Szt.-György	»	—	—	—	—	—	1	—	1
25	Nágocs	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Gamás	»	—	—	—	—	1	1	—	2
	Barcs	»	—	—	—	—	—	3	—	3
	Csokonya	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Nemes-Déd	»	—	—	—	—	—	1	—	1
30	Adánd	»	—	—	—	—	—	2	—	2
	Babócsa	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Tab	»	—	—	—	—	—	2	—	2
	Berzencze	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Alsok	»	—	—	—	—	—	1	—	1
35	Toponár	»	—	—	—	—	—	1	—	1
	Baté	»	—	—	—	1	—	—	—	1
	Szomajom	»	1	—	—	1	—	—	—	2
	Mike	»	—	—	—	—	1	—	—	1
	Túr	»	—	—	—	—	1	—	—	1
		Átvitel :	34	37	35	29	24	40	2	201

Illetőségi hely		Osztály							Összesen
		I. a.	I. b.	II.	III.	IV.	Magántanulók	Munkatanfoly.	
Áthozat :		34	37	35	29	24	40	2	201
40 Kercseliget	Somogyvmegye	—	—	—	—	1	—	—	1
Molvány	»	—	—	—	—	1	—	—	1
Bánok-Szt.-György	Zalavmegye	—	—	1	—	—	—	—	1
Alsó-Domboru	»	—	1	—	—	—	—	—	1
Tapolcza	»	1	—	—	—	—	—	—	1
45 Zala-Szt.-Gróth	»	—	—	—	1	—	—	—	1
Sümeg	»	—	—	1	—	—	—	—	1
Ráczkozár	Baranyavmegye	1	1	—	—	—	—	—	2
Sepse	»	1	—	—	—	—	—	—	1
Selye	»	1	—	—	—	—	—	—	1
50 N-Dorog	Tolnavmegye	2	—	—	—	—	—	—	2
Kurd	»	—	—	—	1	—	—	—	1
Dombóvár	»	—	—	—	1	—	—	—	1
Felső-Ireg	»	—	—	—	—	1	—	—	1
B.-Asszony	Komáromvm.	—	—	—	—	1	—	—	1
55 Hajdu-Dorog	Hajduvm.	—	—	—	1	—	—	—	1
Blinskikut	Zágrábvmegye	—	1	—	—	—	—	—	1
	Összesen :	40	40	37	33	28	40	2	220

XI.

KIVONAT AZ ISKOLA LELTÁRÁBÓL.

(A beszerzési érték számittatott.)

I. ÉPÜLET FELSZERELÉS.

Tétel szám : 203. Érték: 275 frt 90 kr.
25% levonásával marad : **138** frt valódi érték.
Gyarapodás : A párhuzamos osztálynak átadott helyiségekben bontás, épitész, asztalos, lakatos és festő átalakitási munkái : 284 frt 06 kr.; 1 cserépkályha vaslemezzel 45 frt 50 kr.; 5 függöny 18 frt; 1 villamos harang és 2 elem 4 frt. **Összesen: 351 frt 56 kr.**
Tétel szám: 209. Összes érték: **489 frt 56 kr.**

II. BUTOROK, FELSZERELÉSI TÁRGYAK ÉS ESZKÖZÖK.

Tétel szám: 212. Érték: 1598 frt 13 kr.
10% levonásával marad : **1438 frt 36 kr.** valódi érték.
Gyarapodás: *a) Iroda és szertárakban* : a «10 jeles» képe keretben.
b) Osztályokban: 14 Lichroth-féle pad; 18 Thonet szék; 3 lócza; 1 tanári asztal dobogóval; 1 drb. 2 ajtós szekrény; 1 fali óra; 1 fatartó láda; 1 kályhaellenző; 1 órarendkeret; 1 köpőláda.
c) Folyosókra: 53 szám- és 3 czimtábla; 1 tálcza; 8 tölgyfalécz 39 fogassal; 5 esernyőtartólécz; 5 láda; 1 lábtörlő rácsozat; 2 ruhafogas.
d) Eszközök : Kézi gyászlobogó.
Tétel szám : 231. Összes érték : 1824 frt 57 kr.

III. TAN- ÉS SZEMLÉLTETÖ ESZKÖZÖK.

Tétel szám: 358. Összes érték: 1836 frt 14 kr.
Gyarapodás: *A) Természettanhoz :* 23 m. vezető selyemzsinor; 2 drb. 2 kgr.-os vassuly; szarvasbőr.

B) *Vegytanhoz* : Gyorsforraló ; takaréktüzhely ónozott lemezzel ; 6 fazék fedőkkel.

F) *Állattanhoz* : 1 kitömött bagoly.

L) *Éremgyüjteményhez* : Erzsébet ezüst emlékérem. »Egy nemzet borult érted gyászba«. Erzsébet, Genf szept. 10. 1898.

N) *Rajzoláshoz* : Meichelt, 5 füzet kisebb, és 6 füzet nagyobb virág minták ; Bauer, 4 füzet ; Westman 4 füzet diszitménye ; Taubinger, 12 füzet elemi diszitménye ; 2 kis fakörző ; 1 rajztábla.

O) *Nőimunkához* : Magyar Bazár 1899. Divat Salon 1899.

Tételszám : **475. Összes érték** : **1652 frt 75 kr.**

Ezen érték a mult évinél azért kisebb, mert levonatott az elhasználódási százalék.

Adományok : Csörsz Mariska I. oszt. tanuló egy kitömött bagolyt. Dr. Füredi Róbert egy ezüst Erzsébet emlékérmet.

A taneszközök összes értékének részletezése :

1. A) **Természettani** eszközök	293 frt 84 kr.	
2. B) **Vegytanhoz** :		
1) Eszközök :	55 frt 82 kr.	
2) Törékeny eszközök :	16 „ 37 „	
3) Anyaggyüjtemény :	93 „ — „	Becsérték.
3. C) **Ásványtanhoz** :		
1) Ásványgyüjtemény :	32 frt 20 kr.	
2) Eszközök :	12 „ 60 „	
4. D) **Növénytanhoz** :		
1) Maggyüjtemény :	16 frt — kr.	Becsérték.
2) Kálózdi-féle művirág :	48 „ 54 „	
3) Növénygyüjtemény :	5 „ 70 „	Becsérték.
4) Termések :	— „ 92 „	
5) Szemléltető képek :	47 „ 70 „	
6) Eszközök :	— „ 50 „	
5. E) **Egészségtanhoz** :		
Szemléltető képek :	9 frt — kr.	
6. F) **Állattanhoz** :		
1) Rovargyüjtemény :	4 frt 90 kr.	Becsérték.
2) Lepkegyüjtemény :	3 „ — „	„
3) Borszesz praeparatumok :	18 „ 90 „	„
Átvitel	658 frt 99 kr.	

	Áthozat :	658 frt 99 kr.
4)	Tojásgyüjtemény :	2 frt 45 kr. Becsérték.
5)	Vázak :	25 „ 95 „ „
6)	Kagylógyüjtemény :	6 „ 92 „ „
7)	Csigagyüjtemény :	14 „ 04 „ „
8)	Kitömött állatok :	65 „ — „ „
9)	Szemléltető képek és könyvek :	42 „ 70 „ „
10)	Eszközök :	1 „ — „ „
7. G)	**Gazdaságtanhoz :**	
	1) Szemléltető képek :	7 frt 20 kr.
8. H)	**Számtanhoz** :	
	1) Szeml. képek és mértékek :	8 frt 28 kr.
9. J)	**Nyelvtanhoz** :	
	1) Szemléltető képek :	37 frt 22 kr.
10. K)	**Földrajz és történelemhez** :	
	1) Taneszközök :	37 frt 60 kr.
	2) Térképek :	64 „ 35 „
	3) Szemléltető képek :	34 „ 05 „
11. L)	**Éremgyüjtemény**	263 drb. Még nincs megbecsülve.
12. M)	**Hangszerek** :	241 frt — kr.
13. N)	**Rajz- és iráshoz** :	
	1) Minták :	101 frt 01 kr.
	2) Szemléltető eszközök :	— „ 50 „
	3) Eszközök :	46 „ 49 „
14. O)	**Női munkához** :	
	1) Eszközök :	112 frt — kr.
	3) Minták :	146 „ — „
	Összesen :	1652 frt 75.

IV. TANÁRI KÖNYVTÁR.

Tételszám : 67. Érték : 555 frt 28 kr.

Volt :	264 mű	418 kötet,	499 frt	75 kr.	értékben,	10%	levonása után.
Gyarapodás :	5 „	37 „	212 „	10 „	„	„	
Összesen :	269 mű	455 kötet,	711 frt	85 kr.	értékben.		

Tételszám : 76.

Adományok: Vall. és közokt. m. kir. Ministerium: »Néptanitók lapja«, »Herkules«, »Az Osztrák Magyar Monarchia irásban és képben« 16 kötet, »Die Bibliothek des Dichters Nicolaus Zrinyi« 1 kötet. Főtiszt. Szabó Ferencz n.-becskereki esperes-plébános által forditott dr. Weiss János-féle világtörténelemnek 8 kötetét.

V. IFJUSÁGI KÖNYVTÁR.

A) Olvasókönyvek.

Tételszám: 34. Érték: 601 frt 57 kr.

Volt: 500 mű, 697 kötet, 451 frt — kr. értékben, 25% levonása után.
Gyarapodás: 75 „ 112 „ 224 „ 99 „ „ „

Összesen: 575 mű, 809 kötet, 675 frt 99 kr. értékben
És pedig: I. II. oszt. részére: 228 mű 277 kötetben.
III. IV. „ „ 347 „ 532 „

Tétel szám: 35.

Ujra szereztetett: 1 mű, 50 kr. értékben.

Adományok: Kir. tanfelügyelőség utján az »Orsz. állatvédő egyesület«: »Elbeszélések az állatvilágból« 1 kötet; »A Latorczavölgyi pap« 1 kötet. Nm. Ministerium: »Magyar szellemi élet« 1 kötet. Dolinay Gyula: Történelmi arczképcsarnok« 1 kötet. Lampel Róbert: »Magyar könyvtár« 9 kötet.

B) Tankönyvek.

Tétel szám: 34. Érték: 90 frt 53 kr.
Volt: 96 mű, 238 kötet, 45 frt 26 kr. értékben, 50% levonása után.
Gyarapodás: — „ 62 „ 60 „ 40 „ „ „

Összesen: 96 mű, 300 kötet, 105 frt 66 kr. értékben.

Tételszám: 35.

Az ifjusági könyvtár összes értéke: **781 frt 65 kr.**

XIII.

IGAZGATÓI JELENTÉS AZ 1898—99. TANÉVRÖL.

A kaposvári államilag segélyezett községi polg. leányiskola a lefolyt tanévvel fennállásának 17. évét töltötte be. Az ezen tanévre vonatkozó adatok következőkben foglalhatók össze:

A tantestület augustus hó 31-én tartotta meg alakuló értekezletét, melynek tárgyát a szokásos előmunkálatok és tisztviselők választása képezte. A beiratások a megfelelő módon közhirré tett napok délelőttjén, azaz sept. 1., 2., 3. és 4-én eszközöltettek. September hó 1-én d. u. 3 órakor tartattak meg a felvételi-, 2., 4-én a rendes tanulók javitóvizsgálata, 5. és 6-án a magánvizsgálatok, 7-én d. u. 3 órakor pedig a magántanulók javitóvizsgálata. Az összes vizsgálatok Philippovics István kir. s. tanfelügyelő ur szives elnöklése mellett folytak le.

A II. osztályba való felvétel czéljából felvételi vizsgálatra jelentkezett 2 tanuló; megfelelt 1 tanuló. Javitóvizsgát tett 8 I., 9 II, 6 III. és 3 IV. oszt. rendes és 10 magántanuló. Összesen 36 tanuló, kik közül 3 osztályismétlésre utasittatott, a többi a megfelelő felsőbb osztályba léphetett.

Magánvizsgát tett ezen első vizsgálati időszakban 3 tanuló.

A tanév szokásos ünnepélyes megnyitása september 5-én reggeli 8 órakor volt. Nagyobb terem hiányában az ifjuság és tantestület »Veni Sancte« után a városház disztermében gyült össze, hol igazgató beszédet intézett az ifjusághoz, s felolvastatott az intézet minden tanulójára nézve kötelező rendtartási és fegyelmi szabályzata. A rendtartási ügyek osztályfőnökök által szept. 7-én d. e. eszközöltettek.

A rendes tanitás minden osztályban csak sept. 12-én volt megkezdhető, mert a tanulók létszámának örvendetes gyarapodása folytán párhuzamos I. oszt. felállitása vált szükségessé.

Azonban ekkor is csak a váltakozó tanitási rendszer mellett tanithattunk, mert az ötödik tanterem igen sok nehézség leküzdése mellett és az iskolai pénztár terhére hozott tetemes anyagi áldozat árán csak november hó 21-én volt megkapható, miglen a magas kormány mint intézetünk legnagyobb jótevője nem késett uj áldozatot hozva a párhuzamos I. osztály ellátása czéljából a tanerők számát szaporitani, már sept. hó 29-én kelt magas ministeri rendeletével gondoskodott az I. párhuzamos oszt. ellátásáról.

Felvétetett a négy osztályba 178 rendes, 40 magántanuló és 2 a munkatanfolyamba. Összesen: 220 tanuló.

Ezek osztályonként következőleg oszoltak meg: I. A) oszt. 40, I. B) oszt. 40; II. oszt. 37; III. oszt. 33; IV. oszt. 28; magántanuló 40, munkatanfolyamos 2. Összesen: 220 tanuló.

Előismeret szerint volt az öt osztályban 173 haladó és 7 ismétlő.

Illetőség szerint volt 131 helybeli és 89 vidéki, összesen: 220 tanuló.

Anyanyelv szerint volt 210 magyar, 7 német, 1 olasz, 1 horvát, 1 lengyel.

Vallás szerint volt 122 r. cath., 22 helv. hitv., 10 ág. ev. és 66 izr.

A tanévet befejezte: 204 tanuló.

Vizsgára nem állott 2 tanuló; akadályoztatásuk igazolásakor végosztályzatuk anyakönyvileg megállapitva lévén, a vizsgálati szabályzat 11 §. értelmében bizonyitványt nyerhettek. A 6 magántanulón kivül kimaradt 10 r. tanuló.

A kimaradás oka.

Oszt.	Betegség.	Családi körülmény.	Haladni nem birt.
I. A)	1	1	—
I. B)	1	1	2
II.	—	1	1
III.	1	—	—
IV.	1	—	—
	4	3	3

Összesen: 10 tanutó.

Az 1887. évi XXII. t.-cz. értelmében ujra oltandó tanulókon a védhimlőoltást szept. 18-án dr. Weiss Albert városi alorvos úr teljesitette. A 32 tanuló oltása alkalmával megtartatott egyidejüleg osztályonként a szemvizsgálat. A második időszaki szemvizsgálatot május 24-én dr. Polányi Lajos városi főorvos volt szives teljesiteni. Ifjuságunk mindkét esetben trachomamentesnek bizonyult. A kimaradt tanulók és magántanulók beleszámitásával orvosilag igazolt érzéki hibák és vérszegénység miatt a kir. tanfelügyelőség által felmentetett a nőimunka tanulása alól 41, a rajz gyakorlati része alól 28 tanuló, mely megdöbbentő számok valóban gondolkozóba ejthetik mindazokat, kik ezen alapon akár az ifjuság testi fejlődésére, akár a szülők netáni túlhajtottságára következtetnek.

Az ifjuság egészségi állapota általában véve jónak mondható, amennyiben ezen tanévben járványos betegségek csak szórványosan fordultak elő. A tanulók egészségének megóvása érdekében az iskola a legpontosabban betartotta a közegészségügyi szabályokat, de fájdalom — tornahelyiség és árnyas játszótér hiányában még mindig nem szolgálhatjuk a testi nevelés érdekeit azon arányban, mint azt a szellemileg, s főként ülő munkával oly nagyon elfoglalt ifjuság testi fejlődése kivánatossá teszi.

A mulasztások nagyrészt az őszi és téli hónapokra esnek. Huzamosabban mulasztottak tanitványaink köhögés, torokfájás, váltóláz és influenza miatt. Ezen és a gyermek életében előforduló kisebb bajok, eltiltás és családi körülmények miatti mulasztások igazolvák. Az ifjuság érdekében azonban ismételten kérjük a családi körülmények miatti mulasztások kor-

látozását, mert eltekintve attól, hogy a gyakori mulasztás az osztály egyöntetü haladását nehezíti, igen rossz hatással van a tanuló igazság és kötelességérzetére, ha a szülők vagy helyetteseik a mulasztásokat nem korlátozzák kellően. E helyt különösen a vidéki szülők kéretnek a kiszabott szünetnek, illetve szorgidő pontos betartására.

Az tesületre nézve ezen tanév egészségi szempontból elég kedvezőnek mondható, amennyiben huzamosabb ideig csak a már harmadszor szabadságolt munkatanitónő volt helyettesitendő, mi azonban nemcsak a tantestület tetemes megterheltetésével járt, de a munkatanitás rendes menetét is nem csekély mértékben zavarta.

Ugyanis Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónő a tanév I. harmadában 48 órában volt a testület által helyettesitendő. Felsőbb rendeletre helyettesitett decz. 1-től márczius hó végeig kiváló buzgalommal Szávay Ella munkatanitónő, ki azonban sajnálatunkra Nagy-Enyed polg. leányiskolájához lett szolgálattételre berendelve. S miután Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónő orvosilag igazolt betegség miatt szabadságidejének meghosszabbitását kérelmezte, április havában a munkaórák tehát ismét a tantestület által voltak ellátandók. A tanügy érdekében való kegyes felsőbb intézkedés folytán május 1-től a tanév végeig Poppovics Anna okl. ipar- és tornatanitónő helyettesitett, ki az immár annyi kézben lévő munkatanitás czélja — és feladatának dicséretes szorgalommal és kiváló szakértelemmel felelt meg és mintegy növelte az ifjuság munkakedvét.

Az iskola belső vezetése és rendtartásában a nm. m. kir. vall. és közokt. Ministerium 1885. évi 32.561. sz. a. kelt felsőbb leányiskolai «Rendtartás» szolgált alapul, mely az 1893. évi 18.549. sz. a. ministeri rendelettel az állami és államilag segélyezelt községi polgári leányiskolákra nézve kötelezővé tétetett.

A nevelés oktatás az 1887. évi aug. hó 11-én 29000. szám alatt kiadott ministeri tanterv szellemében vezettetett, helyi hatóságaink által jóváhagyott tantárgyfelosztás és órarend mellett és a szaktanitók által kidolgozott állandó tanmenetek alapján, az e tárgyban kiadott 21197. számu ministeri rendeletben hangsulyozott tanitás-nevelési czél szemmel tartásával. *A tanczél, tananyag* elrendezése és módszernél az utasitásokban foglalt irányelvek szolgálnak zsinórmértékül. *Az irásbeli dolgozatok* anyaga, elbirálása és javitásánál az 1888. évi 2195. sz. ministeri rendelet irányadó.

A tananyag feldolgozásában különös gond fordittatik arra, miszerint a tanulás súlypontja a tanórára essék, s ott a tananyag annyira feldolgoztassék, hogy az ifjuság egészséges fejlődésére szükséges üdülésre és a háztartásban való hasznositasra is idő maradjon. Tulterhelés, vagy munkatorlódás különben is csak azon tanulóknál fordulhat elő, kik a tanitás alatt nem összpontositják figyelmöket és házilag végzendő teendőjükben nem birnak jó időbeosztással.

A tanév a tanulmányok szempontjából három időszakra oszlik. Az első időszak a tanév kezdetétől karácsonyig, a második jannár 2-től husvétig, a harmadik pedig husvét szerdájától a tanév végéig tart.

Heti szünnapok a vasárnapok és a hétnek két fél napja. Évközben szünnapok: a karácsonyi, husvéti és a két napi pünkösdi ünnepek, továbbá a szokásos egyes ünnepnapok; hushagyó kedd és hamvazó szerda, valamint

az igazgató által külön-külön adható 3 nap. A király és királyné Ö Felségeik név — és koronázásuk napja és április 11, mint az 1848. évi törvények szentesitésének emléknapja.

Igazgatói szünnap volt: decz. 2-án szeretett Királyunk 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából, mely napon hálaadó istentiszteleten vettünk részt; márczius 15. és május 1-én.

Október 27-én d. e. és ápr. 27. egész nap a járásköri tanitógyülés miatt nem volt tanitás.

Ezen tanévben még következő napokon szünetelt a tanitás: sept. 17-én felejthetlen emlékü *Erzsébet* királynénk temetése napján; sept. 22. és 23-án, midőn részt vettünk megdicsőült Nagyasszonyunk lelkiüdveért a különböző felekezetek által tartott gyászistentiszteleten, ugyancsak 23-án d. u. 3 órakor tartott gyászünnepélyen leróván kegyeletünk szerény adóját a végzet megfoghatlan akaratából oly gyászosan kimult, halhatatlan emlékü nagy halott iránt, kinek emlékezetét J. Virág Béla alábbi költeményében oly megindítóan örökitett meg:

„Egy cseppnyi vér hullott tengernyi vizbe,
S pirosra váltak volt a tengerek.
Egy kis harang szólt távol idegenben
És térdre hullottak az emberek.

Egy sóhajtás szállt a nagy légen által
És zokogásba fúlt a szó, beszéd,
Egy szív elállott és millió ember
Sirva tette szivére kezét.

Meghalt egy **nő** *! és minden férfi gyászol*
És gyászt viselnek minden asszonyok.
Egy anya halt meg, s minden gyermek árva
És elborultak fent a csillagok“.

* * *

Tanitási szünet volt még január hó 17-én Istenben boldogult néhai *Beksits Ignácz* kir. tanfelügyelő úr temetése napján, midőn az ifjuság és tantestület külön-külön koszorút helyezett a ravatalra és 18-án az engesztelő szentmisén testületileg való megjelenésünk miatt.

Igy tehát gyászszal kezdve meg a tanévet, annak második felében is gyász szakitotta meg a tanitás rendes menetét. A megboldogult a tanári palyán való sokévi áldásos működés után 1897-ben állott, Somogyvármegye tanügyének élére, azon reményben, hogy már hosszabb idő óta megrendült egészségi állapota e némileg nyugalmasabb állásban javulni fog.

Betegeskedése azonban, melyet csodálatos lelki erővel törekedett leküzdeni — mindegyre fokozódott. Hónapokig vivott élet-halálharczot, mig végre mégis csak a halál diadalmaskodott a beteg testen, s nemes lelke f. é. január hó 16-án elköltözött oda, . . . hol már nem fáj semmi.

A magyar tanügy fáradhatatlan lelkes bajnokot, mi pedig igaz atyai barátot veszitettünk benne. Ö egyike volt azon oszlopoknak, melyekre iskolánk bizalommal támaszkodhatott. Legyen áldott emléke!

A tanitás közös imával kezdődik és fejeztetik be ; háromszori késés után a tanulók megintetnek.

A hivatalos istentiszteleteken és minden alkalommal, midőn az ifjuság tömeges kivonulása azt rendtartási szempontból szükségessé teszi, a tanerők 11.208|1897. sz. a. ministeri rendelet értelmében felekezetre való tekintet nélkül vesznek részt. Ott azonban, hol nemcsak a rendtartás, hanem a példaadás kötelességéről van szó, mindig az illető felekezethez tartozó tanerő osztatik sorrend szerint be.

A hitoktatásról a törvény értelmében az illető felekezeti hatóságok gondoskodnak. A különböző felekezetü tanulók iskolánk helyiségeiben nyertek hitoktatást. Az iskola egyik főgondját a tanitványok vallás-erkölcsi nevelése képezte és minden törekvés oda irányul, hogy bármely felekezetü tanuló vallási kötelmeinek eleget tegyen és maga az iskola is megragad minden alkalmat, hogy a nevelés a valláserkölcsi érzülettel kapcsolatba hozassék.

A rom. cath. tanulók karácsony-, husvét- és tanév végén egy tanitónő vezetése mellett járultak a szent gyónás és áldozáshoz és résztvettek a keresztjáró és urnapi körmenetekben. A r. cath. ifjuság május 7-én járult az első szt. áldozáshoz. A megfelelő koru protestáns tanulók május 11. confirmáltattak, s ez alkalommal igazgató képviselte az iskolát. A izraelita tanulók következő ünnepek alkalmával mentettek fel az iskola látogatása alól : ujév mindkét napján; a kiengesztelődés ünnep napján ; a sátoros ünnep 1., 2. és 8. napjának délelőttjén ; husvét 1., 2., 7. és 8. napjának délelőttjén és a pünkösdi ünnep két napján.

A testület a hitoktatókon kivül 6 államilag kinevezett, 1 a f. tanévre megbizott és 1 óradijas tanerőből állott, kik közül igazgatón kivül 2 tanerő a nyelv-történeti, 3 tanerő a szám-természettudományi szakcsoport tárgyaira, 1 tanerő pedig nőimunkára van kinevezve.

E helyt felemlitendő, hogy az egészségtant heti 2 órában dr. Fehér Henrik orvostudor tanitotta dijtalanul, mely önzetlenségeért, valamint tanitványainknak hirtelen roszullét alkalmával oly készséggel nyujtott szives orvosi segélyéért az iskola hálás köszönetet mond.

A kötelezett tantárgyak az ezen tanévben felmerült nehézségek daczára az előirt mértékben voltak ellátva, kivéve a tornát, amennyiben az a már érintett okok miatt nem volt rendszeresen gyakorolható. Ezért tanitványaink a tornából nem is osztályoztattak. Valóban kivánatos, hogy a nm. m. kir. vall. és közokt. Ministerium már 1891-ben és 1893-ban érkezett magas leirata folytán az okszerü női tornászat czéljainak megfelelően felszerelt tornaterme és árnyas játszóhelye legyen !

A franczia nyelv és zene (zongora) mint rendkivüli tantárgyak tanitattak. A franczia nyelvet ezen tanévben Bajnóczyné Serman Emerika polg. isk. s. tanitónő tanitotta. A zongora órákat igazgató és özvegy Takáts Lajosné szül. Szigeti Irén urnő látta el, ki feladatát kiváló buzgalommal teljesitve, tanitványaival lehető jó eredményt ért el.

A tantestület a tanév folyamán 15 értekezletet tartott. Vizsgálati ügyben felvétetett 6, folyó ügyekben 9 ; összesen 15 jegyzőkönyv.

Ezen az intézet beléletének is hű képét nyujtó értekezletek jegyzőkönyvei, melyekhez mindenkor részletes osztályjelentés, a megintések és mulasz-

tások kimutatása csatoltatott, jóváhagyás végett másolatban mindenkor a kir. tanfelügyelőséghez terjesztetnek.

Ezen értekezletek tárgyát képezték: az összes időszakokban a tanmenetek szerint kezelendő tananyag előirányzása, módszeres megbeszélése, az irásbeli dolgozatok anyaga, feldolgozása, a rokontárgyak hasznositása, a tanitás- nevelés összhangzó vezetése, valamint az iskola szellemi és erkölcsi életére vonatkozó összes ügyek.

Az ifjuság figyelme, szorgalma előmenetele stb. megitélésére biztos alapot nyujtottak az osztályfőnöki és szaktanitói jelentések, mely utóbbiak keretébe felveendő adatok az egyes osztályok időszaki haladásának összehasonlitásánál és a kir. tanfelügyelőségnek harmadévenként beterjesztendő kimutatások összeállitásánál igen jó szolgálatot tesznek.

(Jóváhagyva a kir. tanfelügyelőség 340|1897. és 1274 1897. számu intézvényével)

Az egyes tanulók elbirálásánál jó szolgálatot tesznek az osztályzati naplók, melyek mostani alakja a testület még 1891. évi nov. hó 7-én tartott értekezlet V. pontja értelmében állapittatott meg. Ezen naplókba a szaktanitók által hetenként bevezetendők a tanulók feleletei és kéthetenkint az irásbeli dolgozatok eredménye. Ugyan itt tartatnak a megintések nyilván és ellenőrizhető, hogy az egyes tanulók elég gyakran szólittatnak fel. Ezen osztályzati naplók alapján történnek a megintések és állapittatnak meg a végosztályzatok.

Igazgató hospitált ezen tanév folyamán: 45 tanórában. Iskolánk iktatókönyvének tanusága szerint elintéztetett az 1898—99. tanévben: 297 ügydarab.

A szülők deczember és márczius hó 15-én gyermekeik magaviseletéről, szorgalmáról és egyes tantárgyakban tanusitott előmeneteléről *értesitvény*, az év végén pedig *bizonyitvány* által tudósittatnak. A szükséghez képest szaktanitók által időközben intőlapok is küldetnek a szülőknek, hogy alkalom nyiljék az észlelt hiányoknak pótlására. Ezen intőlapok a szülők aláirásával ellátva osztályfőnöknek adatnak be.

Nem dicsekedhetünk azonban figyelmeztetésünk megfelelő eredményével, melynek a család részéről való támogatásban kellene nyilvánulnia.

Nagy megnyugvásunkra szolgálna és a felelősség terhét megkönnyitené, ha tanügyi hatóságaink már a tanév első szakában győződnének meg arról, hogy a bizonyitványok alapján felvett tanulók mily csekély százaléka felel meg a követelményeknek. Ez adja meg kulcsát annak, hogy a tanerők legbuzgóbb törekvése daczára különösen az alsó osztályok ifjusága alig éri el a középszerüség szinvonalát, s természetesen a felső osztályokban való haladás is nehézséggel jár.

A kivánt eredményt egyébként sokkal könnyebben lehetne elérni, ha leánykáink csak 12 éves korban vétetnének fel a polg. leányiskolába, mikor is testileg és szellemileg fejlettebbek, tehát a szakoktatásra is érettebb az eddigi rendelethez képest felvett 10 éves tanulóknál, kiknek legtöbbje fiatal kora, legtöbbször pedig testi fejletlensége miatt közvetlenül a négy oszt. elvégzése után egy szakpályára sem alkalmas, tehát a szülők lázas sietsége sem kellően indokolt.

Mindazonáltal mig e rendelet hazánkban érvényben van, legalkalmasabb időpont a polg. leányiskolába való átlépésre az elemi isk. IV. oszt.

elvégzése, mert ha a tanulók az elemi isk. V. vagy VI. osztályából közvetlenül egy felsőbb osztályba felvételi vizsga révén lépnek át, még több nehézség merül fel, amennyiben e kétnemü iskola tanterve egészen különböző s átlépés esetén az előtanulmányok hézagosságát még kiváló tehetségü és kitartó szorgalmu tanulók sem képesek pótolni.

A tanulók magaviselete általánosságban véve jónak mondható, a menynyiben a testület az előforduló fegyelmi eseteket saját hatáskörében orvosolhatta.

Csendes eltávolitás ajánltatott : 2 tanulónak ; jegyzőkönyvileg megintetett : 6 ; igazgatói megrovással büntetve volt 5 tanuló.

A kellő fegyelemtartás akadályul — több mellékkörülménytől eltekintve, különösen felemlitendő azon sajnos tény, hogy több tanuló nélkülözte a kellő felügyelet, házi munkásságában való ellenőrzést. Egészben véve a gondos házi nevelést, mely nélkül az iskola csak félig teljesitheti kötelességét.

Az iskolában az ifjuság állandó felügyelet alatt van. A törvény értelmében az osztályok a tanerők által $^3/_4$-kor foglalandók el és igy a tanóra megkezdésének jelzéseig minden előkészület eszközölhető. Az óraközökben mindig azon tanerő van hivatva felügyeletet gyakorolni, kinek az illető osztályban tanórája következik ; a 10 órai szünetben pedig a tanerők felváltva teljesitik a felügyelet gyakorlását, anélkül, hogy az ifjuság szabad mozgásában és játékában korlátozva lenne. A ministeri utasitások értelmében a tanári kar kötelessége felügyeletét a tanulók az iskolán kivüli magaviseletére is kiterjeszteni. Ezért a tanulók az iskolán kivül elkövetett bármely illetlenségért felelősséggel tartoznak az iskolai hatóságnak és általában az iskolában nem töltött idő alatt is az iskolai törvények alatt állanak. Erről feledkezik meg sok tanuló és ezt nem teszi sok szülő magáévá, pedig mennyi félreértés, mennyi kellemetlenség lenne elkerülhető, ha az iskola rendtartási és fegyelmi szabályzata tiszteletben tartatnék ! A fegyelmi és rendtartási szabályoknál a testület részéről való egységes alkalmazása és a család bizalomteljes közreműködése teljesen biztositható az ifjuság érdekében kivánt eredményt. Ajánljuk e részben a VI. sz. alatt közölt rendtartást a szülők szives figyelmébe !

A tanulmányi előmenetel és magaviseletről a IX. szám alatti kimutatás nyujt áttekintő képet.

Bizonyitványt kapott 200 ; felsőbb osztályba léphet : 141 ; javithat : 44 ; ismétlésre utasittatott : 15 ; pótvizsgát tehet : 2 tanuló.

A **nyilvános** vizsgálatok számos tanügybarát és érdeklődő szülő jelenlétében következő sorrendben tartattak :

Junius hó	9-én	8—11	óráig	az összes felekezetek	hittani	vizsgálata.
„	„	19-én 8—12	„	a IV.	osztály	vizsgálata.
„	„	19-én 2—6	„	az I. a.	„	„
„	„	20-án 8—12	„	a III.	„	„
„	„	20-án 2—6	„	az I. b.	„	„
„	„	21-én 8—12	„	a II.	„	„

A nyilvános vizsgálatokon az iskolaszék részéről elismerésre méltó buzgalommal és az ifjuság előmenetele iránt való kiváló érdeklődéssel elnökölt

Bereczk Sándor városi főmérnök, Philippovics István kir. s. tanfelügyelő, Kovács Sándor kir. tanf. tollnok és igazgató.

Magánvizsgálatok tartattak szept. 5. és 6-án ; decz. 21. és 22-én, valamint junius hó 22-én délután és junius hó 23., 24., 26. és 27. napján. Magánvizsgálatok ügyében felvétetett osztályfőnökök által 7 jegyzőkönyv.

A magánvizsgálatok nagyobb részén elnökölt Philippovics István kir. s. tanfelügyelő, *kitől előléptetéssel azonos áthelyeztetése folytán rövid egy év után már bucsut kelle vennünk. Szivből kivánjuk, hogy ritka hivatásszeretete —, ügybuzgalma — és kiváló tapintatával uj tankerületében is a hivatalos felsőbbség méltó elismerését s a tanitóság őszinte ragaszkodását kivívja !*

A tanév junius hó 28-án »Te Deum«-mal és a bizonyitványok kiosztásával fejeztetett be ; a még teljesitendő osztályfőnöki teendők pedig junius 22-án d. e. 10 órakor voltak ellátandók.

A vizsgálat alatt a tanulók nőimunkái, rajzai, irásbeli dolgozatai közszemlére voltak kitéve.

Az ifjuság ezen tanévben készitett 860 drb. munkát. Feldolgoztatott : 637 frt 80 kr. értékü munkaanyag ; a munkák becsértéke : 887 frtban állapitható meg.

Iskolai ünnepélyt az emlitett gyászünnepélyen kivül kettőt tartottunk ezen tanévben.

Az egyik ünnepély ápr. 11-én, mint az 1848. évi korszakot alkotó törvények szentesitésének emléknapján, a másik dicsőségesen uralkodó Királyunk megkoronáztatásának évfordulóján.

Mindkét nap jelentőségét, fontosságát, horderejét minden osztályban az illető osztályfőnök, akadályoztatása esetén igazgató méltatta, az ifjuság pedig szavalmányokkal és hazafias dalokkal vett az ünnepségben részt. Igen sajnáljuk, hogy ezen iskolai ünnepélyeket egy az ifjuság együttes elhelyezésére alkalmas terem hiányában osztályonként kell megtartanunk, mert igy nem érhető el az iskolai ünnepélyek feladatának megfelelő ama jótékony hatás, melyet az ifjuság, tantestület, szülők és tanügybarátok együttes ünneplése eredményezni szokott.

A jótékonyság gyakorlására tanitványaink a ministeri engedélylyel felállitott persely- és bélyeggyüjtéssel nyertek alkalmat.

Az egész évi perselygyűjtés eredménye 7 frt 60 kr. volt. Ezen összeg fele szolgálati uton a »*Mária Dorothea Egyesület*«-nek küldetett be ; másik fele, azaz 3 frt 80 kr. iskolánk mellett felállitandó *internátus felszerelési* alapjához csatoltatott.

A bélyeggyüjtés eredménye 33 dgr.

Dicsérettel kell e helyt a IV. oszt. tanulóinak jótékonysági hajlamáról megemlékeznünk, hogy a »Mária Dorothea Egyesület« tanitónői otthona javára rendezett sorsjáték alkalmával kibocsájtott, illetve beküldött 70 drb. sorsjegyet értékesitettek. Dicséret illeti azonban az összes ifjuságot is, hogy szeretett tanfelügyelőnek elhalálozása alkalmával filléreikkel oly készséggel járultak azon alaphoz, melyet a tantestület Istenben boldogult felejthetlen emlékü osztályfőnökünk, Szatmáry György ő méltósága elhalálozásakor létesitett. Igy iskolánk már több izben járulhatott segélyezések és kegyeleti adakozásokhoz.

A kegyeleti alap jelenleg 19 frt 72 krt tesz.

Ezen alap gyarapitásához a testület minden tagja évenként 1 frt 20 krajczárral — s a tanév végén pedig a magánvizsgálati dijak 2%-val járult. Az ifjuság a jövőben szintén évi járulékkal, azaz évi 15 krajczárral fog a kegyeleti alap gyarapitásához járulni.

Az ifjuság azonban nemcsak gyakorolt jótékonyságot, hanem a tandijmentesség és tankönyvsegély kedvezménye által részesült is jótéteményben.

Tandijmentességet élvezett 35 tanuló; az e czimen elengedett tandijak összege 295 frt. Kötelességet teljesitünk, midőn a szülők nevében a tek. Iskolaszéknek mély köszönetet mondunk azon nagy jótéteményért, melylyel a szegénysorsu tanuló tanittatását megkönnyiteni kegyeskedett.

Azon tanulók azonban, kiknek magaviselete kifogás alá esik, avagy a szépirást és éneket nem számitva, egynél több elégséges osztályzatot érdemeltek ki, az 56.707/1889. sz. a. kelt ministeri rendelet értelmében elvesztik a tandijmentesség iránti igényüket.

Sajnálattal kell megjegyeznünk, hogy nem minden tanuló törekedett magát a tek. Iskolaszék jótéteményére méltóvá tenni. Kötelességszerüen fel is hivjuk az érdekeltek figyelmét a XIV. fejezet alatt foglalt feltételekre!

Tankönyvsegélyben részesült 40 tanuló.

Fogadják mindazon t. kiadók, kik kiadványaikból több tiszteletpéldányt küldve a szegény tanulók segélyezését lehetővé tették — iskolánk őszinte köszönetét.

Az ifjusági könyvtár részint a tanulók által évenként fizetendő járulékok, részint szives adományokkal gyarapittatik. Ezen czimen befolyt az 1898—99. tanévben 210 frt; mult évi maradvány 47 frt 08 kr. Kamat 2 frt 69 kr. Összes bevétel 259 frt 77 kr.

Könyvek beszerzésére fordittatott . . .	193·79 frt.
Bekötés és javitásokra	1·20 frt.
Előfizetésekre	26·10 frt.
Összes kiadás:	221·09 frt,
Maradvány:	38·68 frt.

A testületnek következő folyóiratok és lapok állottak rendelkezésére:

»Hivatalos Közlöny». »Nemzeti nőnevelés». Polg. isk. Közlöny. »Magyar Pestalozzi». »Természet». »Magyar Bazár». »Divat-Salon». »Frauen-Fleiss«. «Kaposvár». »Somogyi Ujság«.

«Néptanitók Lapja» és «Herkules» az állam — »Somogy» Roboz István kir. tan. és szerkesztő szives adománya.

Az iskola vagyoni gyarapodására nézve bővebb felvilágositást nyujt értesitőnk XI. fejezete alatt közölt leltári kivonat.

Az őszinte hála hangján kell azonban e helyt is az 1898—99. tanévben beérkezett szives adományokat felsorolnuk:

»Osztrák Magyar Monarchia» irásban és képben. 16 kötet, Somogyi Nándor és Igmándy Mihály «Szellemi élet» és »Bibliotheca Zrinyiana» egy-egy példánya a nm. m. kir. vall. és közokt. Ministerium kegyes adománya.

Ft. Szabó Ferencz esperes plebános becses adománya az általa forditott Weiss János-féle történelmi munka 7 kötete, az »Országos állatvédő egyesület« iskolánkról megemlékezvén, megküldötte »Elbeszélések az állatvilágból» és a «Latorczavölgyi pap» czimü munka egy-egy kötetét, Dolinay Gyula a »Történelmi arczképcsarnok» egy kötetét és Lampel Róbert könyvkiadó a »Magyar könyvtár 9 kötetét és végül dr. Füredi Róbert történetbuvár iskolánkról való szives megemlékezése jeléül a szomoru genfi eset, illetve megdicsőült Erzsébet Királynőnk emlékére vert 1 drb. ezüst és 2 drb. bronce-éremet adományozott azon kéréssel, hogy utóbbi 2 drb. emlékéremmel a hazai történelem tanulásában kitartó szorgalmat tanusitó két IV. oszt. tanuló jutalmaztassék. A szives adományozó óhajához képest, szaktanitó ajánlatára Jüngling Irén és Szigethy Gyula Ilona tanulók jutalmaztattak.

Az anyagi ügyek következőkben foglalhatók össze:

Tan- és beiratási dij czimén befolyt az 1898—99. tanévben	2223·30 frt.
Pénztári maradvány 1897—98-ről — — — — — —	21·69 frt.
Takarékpénztári kamat — — — — — — — —	7·51 frt.
Összesen:	2252·50 frt.
Államsegély (a tanerők fizetése az államkincstárnál)	8425 — frt.
Összes bevétel:	10677·50 frt.

Az iskola összes kiadásai a tandijjövedelemből fedezendők.
A beiratási — és tandijakból mai napig következő kiadások fedeztettek:

Fütés világitás — — — — — — — —	225·05 frt.
Iskolaszolga fizetése és 4 m^3 fa — — — —	188·89 »
Taneszközök — — — — — — — — —	96·79 »
Irodai költség — — — — — — — —	101·27 »
Osztályfelszerelés — — — — — — — —	295·64 »
Tisztogatás — — — — — — — — —	95·62 »
Javítások — — — — — — — — —	93·20 »
Tanári könyvtár — — — — — — — —	57·58 »
Nyomtatványok — — — — — — — —	80·35 »
Értesitő — — — — — — — — —	117·50 »
Hitoktatók tiszteletdija az 1898—99. tanévre —	300·— »
A párhuzamos osztály költségeinek részbeni fedezése	413·83 »
Előre nem láthatók — — — — — — —	120·18 »
Országos nyugdijalapra — — — — — —	29·70 »
A kiadások összege:	2215·60 frt.
Maradvány:	36·90 frt.

Tandijhátrálék az 1898—99. tanévről: 167·15 frt.

Iskolánk barátai bizonyára örömmel vesznek arról tudomást, hogy Kaposvár városa ismert áldozatkészsége folytán iskolánk a közel jövőben egy az égető szükségnek megfelelő és Somogyvármegye eme egyetlen polgári leányiskolájához méltó épületben fog elhelyezést nyerni.

Az uj iskolaépületre vonatkozó és igazgató által hivatalos megbizatás alapján készitett javaslat, melyhez a tek. Iskolaszék hozzájárult, Somogyvármegye tek. kir. tanfelügyelősége hitelesitésével — május hó 10-én 462|1898—99. sz. a. terjesztett városunk közügyei iránt meleg érdeklődéssel viseltető polgármesteréhez — tek. Németh István urhoz be.

Adja Isten, hogy az épités terve mielőbb valósuljon! Mi rajta leszünk, hogy megyénk eme egyetlen felsőbb foku intézete érdekében hozandó áldozatokat a legszebb erkölcsi siker koronázza.

Nem csekély aggodalom tölt azonban bennünket el, hogy addig is miként nyer ifjuságunk elhelyezést, mert jelenleg 5 tantermünk van és az 1899 - 900. tanévre már 7 tanterem szükséges; az pedig, hogy 2 párhuzamos osztály az iskolaépületen kivül nyerjen elhelyezést: kiszámithatlan hátrányokkal és nehézségekkel járna.

Ezért már jó eleve felhivjuk e körülményre az intéző körök szives figyelmét és kérve-kérjük, tegyék a tanuló ifjuság érdekében lehetővé, hogy az uj tanévet Isten kegyelmével kellő időben akadálytalanul megkezdhessük!

Nagyné Csorba Mária,
igazgató.

XIII.

A TANÜGYET ÁLTALÁBAN ÉS AZ INTÉZETET KÖZELEBBRÖL ÉRDEKLÖ FONTOSABB MINISTERI RENDELETEK ÉS HATÓSÁGI ÁTIRATOK.

1898. évi julius 1-től — 1899. évi junius 28-ig.

V. K. M. jul. 8-án 2365 eln. sz. a. elrendeli a népoktatási intézetek egységes rendtartásához szükséges és a m. kir. tudomány egyetemi nyomdában kapható uj nyomtatványok használatát.

V. K. M. aug. 3-án 54.708. sz. a. intézkedik az egészségtan tanitása iránt, melynek értelmében dr. Fehér Henrik gyakorló orvos dijtalanul elvállalja iskolánkban az egészségtan tanitását.

V. K. M. aug. hó 4-én 39.920. sz. a. kelt rendeletével kiadja a polg. leányiskolákkal kapcsolatos női kézimunka-tanfolyamok egységes irányát biztositó szervezeti szabályzatát.

V. K. M. 19.3152. sz. a. elrendeli a felső nép- és polg. iskolák részére kiadott előmeneteli és mulasztási naplónak az 1898—99. tanév elejétől kezdve való használatát.

Kir. tanf. sept. 12-én meleg hangu szózatában hivja fel az iskola figyelmét a sulyos csapásként bekövetkezett nemzeti gyászra és közli a Minister Ur Ö Exellentiájának 63.346. sz. a. távirati rendelkezését.

Kir. tanf. sept. 18-án kelt 2467. sz. a. átiratában tudatja, hogy felsőbb helyről megengedtetett, miszerint hazánk néhány kiválóbb iskolája szolgálati uton fejezhesse ki Ö Felsége Koronás Királyunk előtt Felséges Királyasszonyunk gyászos elhunyta feletti mély részvétét.

Kir. tanf. sept. 24-én kiadja a 44.777. sz. a. ministeri rendeletet, mely szerint igazgató nyugdijigénye 1440 frtra emeltetett.

Kir. tanf. sept. 24-én 2267. sz. a. intézkedik a földrajzi óráknak az I. osztályban heti 3 — a III. osztályban heti 2 órára való felemelése iránt.

Kir. tanf. sept. 28-án közli Pintér Ede gymn. tanár, illetve óraadó énektanárnak az 1898—99. tanévre szóló 55.117. sz. a. kelt ministeri megbizást.

V. K. M. szept. hó 29-én 62.327. sz. a. rendeletével az 1898—99. tanévre havi 50 frt dijazás mellett megbizza Dittler Regina Ida polg. isk. tanitónőt az I. párhuzamos osztály ellátásával.

V. K. M. okt. 4-én 4.196. eln. sz. a. körrendeletében mélyen meginditó szavakban intézkedik megdicsőült Erzsébet Királyné Ö Felsége emlékezetének évenként november 19-én méltó gyászünnepélylyel való felujitása iránt.

Iskolaszék okt. 12-én 314|1898. sz. a. jóváhagyja a tárgyfelosztást és órarendet.

V. K. M. okt. 19-én 72.020. sz. a. rendelete folytán igazgató beterjeszti a tanerők elfoglaltságára s a tanulókra vonatkozó kimutatást és az 1898—900. tanévre vonatkozó költségvetési javaslatot.

Iskolaszék 326|1898. sz. a. elintézi a tandijmentességi kérvényeket.

Kir. tanf. november 2-án 2980. sz. a. átiratában felhivja igazgatót azon tanerők névjegyzékének beterjesztésére, kik a kir. Ö Felsége által legkegyelmesebben alapitott uralkodói emlékéremre igényt tartanak.

Kir. tanf. nov. 26-án 3258. sz. a. saját hatáskörében intézkedik Hegedüsné Kürthy Irén szabadságoltatása iránt, illetve Szávay Ella okl. munkatanitónő megkerestetik a felsőbb intézkedésig való dijtalan helyettesitésre.

V. K. M. decz. 4-én 84.311. sz. a. kelt rendeletében ajánlja a Kogutovicz és Társa magyar földrajzi intézetében készitett földrajzi és történelmi taneszközök beszerzését.

Kir. tanf. decz. 12-én 3404. sz. a. megengedi, hogy Bene Mária a III. és Oszlányi Margit III. IV. osztályról deczember 21. és 22-én magánvizsgálatot, Graffits Irén I. Schultz Irén és Stampfer Ilona IV. oszt. tanulók pedig javitóvizsgát tehessenek.

V. K. M. decz. 22-én 68.938. sz. a. leiratában elrendeli, hogy a hitoktatók tiszteletdija, (minden heti 2 óra 50 frtjával) az iskolai pénztárból utalványoztassék ki.

V. K. M. decz. 27-én 87302. sz. a. kelt rendeletével előlépteti Bajnócziné Serman Emerika segédtanitónőt a XI. fizetési osztály első csoportjába.

V. K. M. 1899. évi január 16-án 85 770. sz. rendeletével kiadja azon pályázati hirdetést a polgárositott magyar határőrvidék tanulmányi alapjából rendszeresitett és az 1898—99. tanév kezdetétől való három 120 frtos ösztöndij állomásra nézve. (Erre jogosult tanulónk nem volt.)

V. K. M. február 8-án 307. sz. a 1899. évi decz. 1-től márt. 31-ig szabadságolja Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónőt. Jóváhagyást nyer Szávay Ella okl. munkatanitónő helyettesitése, s részére decz. 1-től márt. 31-ig terjedő időre havi 30 frt helyettesitési dij utalványoztatik a kincstár terhére.

Kir. tanf. utasitja igazgatót, hogy a mártius hó 14-én kelt 18.495. sz. a. magas ministeri rendelet alapján Hegedüsné Kürthy Irén Budapesten lakó munkatanitónőt állásának ápr. 1-én való elfoglalására hivatalból szólitsa fel.

Kir. tanf. 1009. sz. a. tudatja igazgatóval, hogy Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónő orvosilag igazolt betegség miatt szabadságidejének meghosszabbitását kérelmezte. Szávay Ella helyettes munkatanitónő pedig ministeri rendelettel Nagy-Enyed polg. leányiskolájához osztatván be szolgálattételre, nevezett ujabb felsőbb intézkedésig ismét a testület nőtagjai által helyettesitendő.

Kir. tanf. tudatja igazgatóval, hogy az ápr. hó 17-én 27.368. sz. a. kelt ministeri rendelet folytán Hegedüsné Kürthy Irén munkatanitónő hetyettesitésével havi 40 frt dijazás mellett május juniusra Poppovics Anna okl. ipar- és tornatanitónő hizatott meg.

Kir. tanf. ápr. 26-án kiadja a 29.367. sz. a. ministeri rendeletet, melyszerint az 1899 –900. tanévre netán szükséges ujabb párhuzamos osztályok felállitása és tanitói állomások betöltése iránt jelentés, illetve javaslat teendő.

Iskolaszék 450. sz. a. máj. 24-én megállapitja az évzáró vizsgálatok idejét.

Kir. tanf. máj. 31-én 1297. sz. a. jóváhagyván a tanév végén tartandó magánvizsgálatok határidejét, egyidejüleg elintézi a magántanulók kérvényét.

Kir. tanf. junius 14-én 1410. sz. a. igazgatót, hogy az 1898. évi aug. 8-án kelt 53779. sz. a. ministeri rendelet folytán az alsó osztályok beiratását az 1899—900. tanévre beosztott osztályfőnökkel együtt már junius hó utolsó és julius hó első napjaiban eszközölje s az eredményről tegyen sürgős jelentést.

Kir. tanf. jun. 16-án 1399. sz. a. jóváhagyja az évzáró vizsgálatok határidejét és intézkedik az ezeken való elnöklés iránt.

V. K. M. junius 21-én 35 564. sz. a. rendeletével áthelyzi Hegedüsné Kürthy Irén segédtanitónőt az ipolysági polg. leányiskolához.

V. K. M. junius 21-én 35.579. sz. a. rendeletével iskolánkhoz helyezi Pozorszky Valeria rendes tanitónőt az első párhuzamos osztály ellátása czéljából.

V. K. M. 43.294. sz. a. rendeletével iskolánkhoz kinevezi Szávay Ella okl. munkatanitónőt segédtanitónő minőségben.

XIV.

A SZÜLÖK TÁJÉKOZÁSAUL.

Felvétel. A polgári leányiskola első osztályába szabályszerüen csak oly tanuló vehető fel: a) ki életének 10. évét betöltötte; b) kinek az elemi iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van és ebbeli ismereteit elemi iskolai bizonyitvány vagy ennek hiányában felvételi vizsga utján igazolja. Ezen vizsgálatok dijmentesek.

A polgári leányiskola II. III. és IV. osztályába felvétetik mindazon tanuló, ki koránál fogva beillik és azon osztályban megkivántató előkészültségéről felvételi vizsgálat utján bizonyságot tesz.

Az oktatás sikerének egyik lényeges feltétele a növendékek kellő előképzettsége lévén és a tanterv is a növendékek egy bizonyos foku tanultságára lévén alapitva: a felvételi vizsgálatok teljes szigorusággal tartandók. (1895. évi 42561. sz. a. kiadott és 1893. évi VII. 25-én 18547. sz. ministeri rendelettel az állami és államilag segélyezett polgári leányiskolákra kötelezőleg kiterjesztett felsőbb leányiskolai »Rendtartás és fegyelmi szabályzat 12. §.“).

A felvételi vizsga kötelezettsége alól kivételnek azon tanulók, kik a megelőző osztályokat valamely polgári vagy felsőbb leányiskolában végezték és azt hiteles bizonyitványnyal igazolják.

Magánvizsga. A magánvizsgák megtartása — és dijazásánál az 1895. évi III. 20-án 5009. sz. ministeri rendelettel kiadott »Vizsgálati szabályzat« szolgál alapul. A rendes dijak beleszámitásával egy osztályból teendő magánvizsgáért minden tanuló kivétel nélkül 30 frtot, — összevonás esetén 40 frtot fizet.

Magántanulók. Azon tanulók, kik a tanév elején magántanulói minőségben nem iratkoznak be, kötelesek az engedély elnyerése iránti folyamodványukat kellően bélyegezve és keresztlevellel, valamint eddigi tanulmányaikról szóló és tanulmányaik

elvégzése óta lefolyt idő alatti foglalkozásukat, nemkülönben erkölcsi tekintetben való kifogástalanságukat igazoló hiteles bizonyitványokkal felszerelten a kir. tanfelügyelőség czimén a polg. isk. igazgatójánál benyújtani.

Egy határidőben egyszerre kettőnél több osztályból összevont magánvizsgálat nem engedélyezhető.

A ki életkoránál s egyéb méltánylást érdemlő körülményeinél fogva igénynyel bir és engedélyt nyer arra, hogy egy tanévben kettőnél több osztályból is tehessen magánvizsgálatot: a következő osztályról (vagy összevontan; osztályokról) mindig az előző vizsgálat sikeres kiállását követő szabályszerü határidők valamelyikén bocsátható magán- (vagy összevont magán) vizsgálatra.

A magán- vagy összevont magánvizsgálatokra engedélyt kérők hiteles születési bizonyitványnyal tartoznak beigazolni, hogy életkoruk a vizsgálat idején megfelel azon osztálynak, a melyből magánvizsgálatot tenni óhajtanak.

Tulkoruság a vizsgálatra bocsátó engedély megadásánál akadályul nem szolgál.

A vizsgálati szabályzat értelmében azon folyamodó, aki a részére engedélyezett magánvizsgálaton nem jelentkezik, vagy arról a vizsgálat közben bármi okból visszalép, csak ujabb folyamodás utján és csak a következő szabályszerü határidőben bocsájtható ismét magánvizsgálatra, de a befizetett dijak visszafizetését, vagy ezeknek az ujra engedélyezett vizsgálatnál való beszámitását nem igényelheti.

Mindazon folyamodó, a ki magánvizsgálatra jelentkezik; tartozik a megelőző osztály elvégzését valamely nyilvános iskola bizonyitványával igazolni; ha pedig ilyennel nem bir, köteles a megelőző osztályról (vagy osztályokról) is szabályszerü időben és feltételek mellett teljes magánvizsgálatot tenni.

Az elemi és felső népiskola, valamint polgári iskolák tanterveiben egymáshoz viszonyitva lényeges eltérések vannak: *azért a más fokozatu iskolákból átlépő tanuló a magánvizsgálat alkalmával azon tananyagból, melyet a másfoku iskola megelőző osztályaiban nem tanult, egyidejüleg szintén megvizsgálandó (4009/1895. sz. a. k. rendelet 33. §) Érinlett különböző fokozatu iskolák egyes osztályainak tanértéke nem köztisztviselői vagy egyéb minősités, hanem kizárólag a magánvizsgálatokra való bocsátások*

szempontjából van egymáshoz viszonyitva, (l. 5009/1895. sz. a. k. rendelet 41. §.)

A magánvizsgálat szó- és irásbeli és kiterjed minden tárgyra, mely azon osztály részére az 1887. évi aug. 11-én 29000. szám alatt kiadott polg. isk. ministeri tantervben elő van irva, csupán a testgyakorlat és ének, mint »tisztán a nevelés érdekeit szolgáló tárgyak» mellőzhetők a magánvizsgálatoknál. Testi hiba okából felmenthetők azonban a rajz, szépirás és női-munkából teendő vizsga kötelezettsége alól is, ha a felmentés a tiszti orvos bizonyitványa alapján a kir. tanfelügyelő által megadatott.

Javitó és pótvizsgák. A javitó vizsgálat csak azon intézetben tehető le, a melyben a tanuló az elégtelen tanjegyet kapta.

Azon tanuló, ki három tantárgyból érdemelt ki elégtelen osztályzatot: a tantestület által javitóvizsgára bocsátható. Ki **háromnál** több tárgyból bukott: annak az osztályt ismételnie kell, valamint annak is, a ki a javitó vizsgálaton bárcsak **egy** tantárgyból is ujra megbukott.

A rajz (szabadkézi ugy mint mértani) valamint **nőimunka** oly fontos tantárgyak, hogy azoknak elsajátitása minden ép testü növendéktől föltétlenül megkövetelendő. A hanyagok által kiérdemelt elégtelen osztályzat ezeknek a felső osztályba bocsátásánál épen ugy **számitásba veendő**, mint bármely elméleti tantárgyból nyert elégtelen osztályzat. Azon tanuló, ki a szépirásból első izben érdemelt elégtelen osztályzatot, ha különben jó előmenetelü, nem gátoltatik ugyan a felső osztályba való menetelben, mind a mellett az illető szigoruan kötelezendő, hogy irását magán-szorgalom által javitsa, mert ha a következő évben is elégtelennek találtatnék a szépirásból tett előmenetele, akkor javitó vizsgálatra, esetleg osztályismétlésre utasitandó. A testgyakorlat és énekből nyert elégtelen osztályzat a tanulónak felsőbb osztályba lépésénél akadályul nem szolgál.

A vizsgálati szabályzat 11. §. értelmében azon tanulók, akik bár a tanév tulnyomó részében rendesen feljártak az iskolába — a kitüzött időben *valamely elfogadható alapos oknál fogva* a — nyilvános vizsgálaton meg nem jelenhetnek, vagy a vizsgálatot megszakitották, bizonyitványt csak úgy nyerhetnek, ha az iskolából való kilépésük alkalmával az évvégi érdemjegyek az 5. §. értelmében anyakönyvileg már végérvényesen megállapittattak)

(44.818—1893) ellenkező esetben az ily tanulók a következő osztályba csak ugy vehetők fel, ha a tantestülethez benyujtott kérvényük alapján az illető osztály összes tantárgyaiból *pótvizsgálatra* bocsáttatnak és azt sikeresen kiállják.

Ugy a javító-, mint a pótvizsgálatot kérő és kellően felszerelt kérvények az igazgatóságnál legkésöbb augusztus hó 15-ig nyujtandók be. A javító- és pótvizsgálatok dijmentesek.

A mely tanuló az évvégi vizsgálatot *alapos ok* nélkül mulasztotta el, (tehát az iskolából önként kilépett) s megszakitott tanulmányait a következő tanév elején, esetleg évek mulva folytatni óhajtja, pótvizsgálatra nem, hanem csakis magánvizsgálatra bocsátható az egész évfolyamon eltanitott tananyagból. Az ily tanuló a magánvizsgálatért járó összes dijakat megfizetni köteles. (54. 139—1893. 32. §. a) pont).

Az elégtelen tanjegy kijavitására a bukott tanuló csak azon esetben bir igénynyel, ha a javitásra szóló engedélyt a megszabott időben kérelmezi és tanulói pályáját meg nem szakitotta. Oly tanuló, a ki a folyamodvány beadására megszabott határidőt elmulasztja, vagy az iskolát odahagyja, előbbi időből származó elégtelen tanjegyeinek kijavitására igénynyel nem bir, hanem az egész osztályt ismételni tartozik, vagy az egész osztályból magánvizsgálatot köteles tenni.

Felmentések. A testgyakorlatok és ének alóli felmentéseknek csupán a tiszti orvos által kiállitott orvosi bizonyitvány alapján, testi hiba okából lehet helye. Egy félévig terjedő időre a felmentést az iskolaszék vagy gondnokság, hosszabb időre vagy véglegesen a kir. tanfelügyelő adhatja meg.

A testgyakorlat és női kézimunkából való felmentésnél szükséges, hogy az orvosi bizonyitványban kimondassék: valjon az illető tantárgy egész körére avagy csak egyik részére (pld. kötés, szergyakorlatok) vonatkozzék-e a fölmentés.

A rajz gyakorlati része és női kézimunka alóli felmentés szintén csak egészségi szempontból kérelmezhető.

Az ének alóli felmentés csak a gyakorlati részvételre vonatkozhatik; de a fölmentettek oly végből, hogy az ének elméletében bizonyos foku biztosságra tegyenek szert és ami az énektanitás főczélja, hogy hallásuk szerve a lélek működését nemesitő képzés teljes hiányával ne maradjon, kötelesek az énekórákon rendesen jelen lenni.

Tandijmentesség. A nm. m. kir. vallás- és közokt. Ministe-

rium 55.707/1889. rendelete értelmében tandijmentességre csakis oly tanulónak lehet kilátása, ki **„jó magaviseletü“** s ki az előző tanévről legalább **„jó“** azaz oly bizonyitványnyal bir, melyben — szépirást, éneket és testgyakorlatot nem számitva — egynél többb elégséges osztályzat nem foglaltatik **Ezen rendelet folytán csak jó magaviseletü és jó előmenetelt tanusitó tanulók kérvényei fogadhatók el.**

A tandijnak kétharmadára, felére vagy egyharmadának mérsékléseért olyanok folyamodhatnak, kik ebbeli kérelmüket családi és vagyoni körülményeikkel támogathatják.

Kérvényező csak a tanuló szülője vagy ennek helyettese lehet. *A tek. Iskolaszékhez czimzett kérvények az igazgatóságnál a beiratás alkalmával nyujtandók be*, mely kérvények a tan. testület véleményezése kiséretében terjesztendők az iskolaszék elé. *Az elengedésre ajánlt tandijösszeg a remélhető tandijbevételhez való aránytól függ.*

A kérvényhez csatolandó:

a) Iskolai bizonyitvány az előző tanévről és ha a tanév alatt történik a kérvényezés, az utolsó időszakról szóló értesitő.

b) Egy évnél nem régibb keletü szegénységi vagy vagyontalansági bizonyitvány azon község előljáróságától, melyben a tanuló szülei vagy gyámja állandóan laknak.

A kérvény és mellékletei bélyegmentesek, ha hiteles szegénységi bizonyitvánnyal vannak ellátva; ellenkező esetben a fennálló szabályok szerinti bélyeggel látandók el, melyekre az igazgató az iskola bélyegét nyomja.

Az 1892. évi 43072. sz. alatt kelt ministeri rendelet értelmében a tanügyi pályán működő szülők, ha gyermekük jó magaviseletet, szorgalmat és előmenetelt tanusit, a tandijmentességet szegénységi bizonyitvány bemutatása nélkül kérelmezhetik.

A nm. vall. és közokt. m. kir. Ministerium 28999—1887. és 19.000—1887. sz. rendeleteivel a magasabb nőnevelés szolgálatában álló tanintézetek, nevezetesen a polg. és felsőbb leányiskolák és az elemi tanitóképző között szerves kapcsolat létesittetvén, a polg. leányiskola IV. osztályának sikeres bevégzése után felvételnek a tanulók a felsőbb leányiskola V. osztályába, ha a franczia nyelvet az előirt mértékben tanulták és az elemi isk. tanitónőképezde I. osztályába; a felsőbb leányiskola VI. osztályából pedig megfelelő életkorral az elemi isk. tanitóképezde III. osztályába.

A polg. leányiskola IV. osztályát sikeresen végzett tanulók felvehetők:

a) A nőimunka-, nőikereskedelmi, posta- és távirda tanfolyamokba; alkalmazhatók a vasuti személy- és podgyász-pénztárak kezelésénél (18 éves korban).

b) Az országos m. kir. zeneakadémiába, a zongorában való megfelelő előképzettséggel a zongora-tanitónői tanfolyamba, (16 éves korban).

c) Az országos mintarajziskolába, (16 éves korban), hol három irányu kiképeztetést nyerhetnek. (Rajztanitónői, festésznői és szobrászati pályára.

d) Az iparrajziskolába és hasznosithatják magukat a kézmű- és háziiparban.

e) Az országos m. kir. állami nőipariskolába, mely 4 önálló szakosztálylyal bir.

f) Elemi tanitónői ismeretkörrel szerezhetnek munkatanitónői és ipartanitónői képesitést.

g) Az állami nevelőnő-képezdébe, (15 éves korban), ha a magyar nyelven kivül valamely idegen nyelven beszél (német, franczia, angol) és zeneismerettel bir.

h) Az óvóképezdébe, hol a felvételnél azon tanulók részesülnek előnyben, kik a magyar nyelven kivül német, avagy más hazai nyelvismerettel birnak.

i) Óvónői, ipartanitónői, elemi- vagy polg. isk. tanitónői oklevél alapján felhehetők a tornatanitónői tanfolyamba.

j) Az 1895. évi decz. hó 31-én 72039. sz. a. kiadott és a nemzeti nőnevelés történetében kulturális szempontból korszakot alkotó ministeri rendelet értelmében a nők középiskolai tanulmányait szabályozván, az egyetemi képzés is tért nyerve, kiváló szorgalmu és tehetségü nők a bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészi pályákra léphetnek.

* * *

Az a) alatt emlitett és leánynevelésünkre nézve oly fontos női kézimunkatanfolyamok szervezete az 1898. évi aug. hó 4-én 39.920. sz. a. kelt magas ministeri rendelettel szabályoztatván, itt közöljük a polg leányiskolákkal kapcsolatos nőikézimunka-tanfolyamok működésének egységes irányzatát biztositó szervezeti szabályzatot teljes terjedelmében:

1. §. »Polgári leányiskolával kapcsolatban a polgári vagy felsőbb leányiskolai IV. osztályt végzett nők számára az iskolafentartó hatóságok kézimunka-tanfolyamot állitnak.

A tanfolyamra kivételesen oly nők is felvétetnek, a kik a polgári leányiskola négy osztályát nem végezték el, de arravalóságukat igazolják és 20 évesnél nem idősebbek.

2. §. Eme kézimunka-tanfolyamok czélja, a női kézimunka egyes ágainak oly szakszerű művelése, hogy az ily tanfolyamot végzett nők a tanult munkanemben az önálló munkássághoz szükséges ügyességre szert tehessenek s tisztességes megélhetést is biztosithassanak maguknak.

3. §. A női kézimunka-tanfolyam, mint kiegészitő rész szerves kapcsolatban van a polgári leányiskolával — Igazgatásuk és rendtartásuk közös. — E szerint, hacsak valamely kérdésben külön rendelet nem intézkedik a női kézimunka-tanfolyam felől, reá a polgári leányiskolákra érvényes szabályzat alkalmazandó.

4. §. A női kézimunka-tanfolyam rendszerint két évre terjed.

5. §. Tanitási tárgyak:

A) A magyar nyelvi és irodalmi ismeretek ébrentartása és a magyar nyelv szeretetének ápolása végett prózai és költői válogatott művek olvasása.

B) Ékitményes rajz.

A rajztanitás anyaga. a) A szépérzék növelésére alkalmas, egyszerübb stilizált motivumok különböző stilbeli, nagyméretü mintákról szabadkézzel. Fősuly fektetendő a szemmérték, a lendületes vonalak és arányos formák iránti érzék kifejlesztésére.

A rajzolt minták szinezése egy-két szinnel, tekintettel az egymással megférő harmonikus szinezésre.

b) Egyszerübb szalag- és térkitöltések másolása különböző stilbeli, nagyobb méretű mintákról — szabadkézzel.

Természetes nagyságban való másolás, arányos kisebbités és nagyobbitás.

Egyszerű- és összhangzatos szinezés gyakorlása több szinnel.

c) Egyszerübb változtatások, összeállitások és alakitások, (de nem önálló tervezetek) jó mintákból, tekintettel az iparmunkánál való alkalmazása.

d) A magyar nemzeti motivumok ismertetése és rajzolása.

Ezekből alkotott egyszerübb minták.

C) Kereskedelmi és könyvviteli ismeretek.

D) A kézimunka tárgyai két csoportba osztatnak. Az első csoportba tartoznak:

a) Fehérnemü- és felsőruha szabása és varrás.

b) Szabásrajz.

c) Könnyebb vegyes munkák.

d) Varrógép.

A második csoportba tartoznak:

a) Vegyes munkák.

b) Himzés.

6. §. A részletes tanitási tervet a kézimunka-tanfolyamok saját viszonyaik és a vidéken divó kézszükségletek szerint rendezhetik be.

Általános utmutatásul a következők szolgáljanak:

1) Varrócsoport: a) Fehérnemüek szabása és varrása a kézi-; és gépvarrás különböző nemei; fehérnemüek rajzolása és kiszabása, természetes nagyságban papirosból, később vászonnemüből. Varrás kézzel és később különböző rendszerü gépeken.

b) Felsőruha szabás és varrás. Gyermekruhák és nőiruhák készitése, kezdve a legegyszerübb formákon; tovább haladva a divatképek követelményei szerint készitendő öltözetekig. Mértékvétel. Szabásminták rajzolása. Ruhavarrás.

c) Vegyes munkák a helyi szükségletnek megfelelőleg, nevezetesen a divatáru munkák, bábuöltöztetés stb.

2) Himző-csoport: a) Fehér-, szines- és műhimzés.

A kézi fekérhimzés különböző nemei: u. m. hurkolás, tömött és likacsos himzés; ugyanezek gyakorlása kereten.

b) Szines- és műhimzés. Mönogrammok himzése; stilszerü compositiók alkalmazása, különös tekintettel a kalotaszegi szőttes és varottas kedveltebb darabiai, a régi urasztalkendőkön és oltárteritőkön alkalmazott magyar motivumokra.

c) Vegyes munkák a helyi viszonyoknak megfelelőleg. Csipkevarrás, horgolás, csomózás. A magyar motivumokból a növendékekkel stilszerü compositió készitésére is kisérletet kell tenni, s az ügyesebb rajzoló növendékeket ebbeli törekvéseiben hathatósan támogatni. A kézimunka tanitása közben a használt anyagokra, eszközökre, azok termelésére, készitésére és beszerzési forrásaira vonatkozólag tájékoztatás adandó.

7. §. A kézimunka-tanfolyamban a gyakorlati tárgyak tanitására csak oly tanitónők tanithatnak, kik az országos vizsgáló bizottság előtt tett képesitő vizsgálat alapján a női kézimunka tanitására országos érvényü oklevelet nyertek. Az elméleti oktatást az illető tantárgyakra képesitett s a polg. iskolánál működő tanerők látják el.

8. §. Az elméleti tárgyak és a rajz heti óraszáma: magyar nyelv- és irodalom 2—2; ékitményes rajz 3—3: kereskedelmi és könyvviteli ismeretek 1—1 óra. Összesen heti 6 óra évfolyamonként.

A kézimunka heti óraszáma egy-egy csoportban 20 óra; ezen órák alatt egy-egy csoport első és második évbeli növendékei együttesen vesznek részt a tanulásban.

Az elméleti tárgyak és a rajz alól indokolt esetekben a tanitói testület felmentést adhat.

9. §. A növendékek évközben egyik csoportból a másikba át nem léphetnek.

A szülő vagy gyám kivánságára megengedhető, hogy valamelyik csoport kétéves tanfolyamát végzett növendék tovább is járhasson a kézimunkatanfolyamba.

10. §. A kézimunka-tanfolyamok munkáiból az iskolai év végén, mintegy gyakorlati vizsgálatul az illető kézimunka- és ipartanitónők kiállitást rendeznek.

A tanulók a megtanult munkanemekről s az ezekben tanusitott előmenetelükről évenkint bizonyitványt kapnak.

11. §. A kézimunka-tanfolyamok számára szükséges nyomtatványokat az iskolafentartó hatóságok az államkormány által szerkesztett s az egye-

temi nyomda utján megszerezhető mintalapok szerint önmaguk is szerkeszthetik, ellenkező esetben az állami nyomtatványokat kötelesek használni.

12. §. A tanfolyam czime minden hivatalos iraton a következő: A . . . . . i . . . . . polgári leányiskolával egybekapcsolt női kézimunka-tanfolyam.«

XV.

A JÖVŐ TANÉVRE VONATKOZÓ ÉRTESITÉS.

A kaposvári polgári leányiskolában az 1899—900. tanévre a beiratások junius hó 30., julius hó 1., 2., 3-án és folytatólag szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én az igazgatói irodában naponta d. e. 9—12 óráig az osztályok sorrendje szerint eszközöltetnek. Vidéki tanulók és munkatanfolyamosok ezen napok bármelyikén jelentkezhetnek.

A beiratást az összes tanulókra nézve az igazgató, ezenkivül az egyes osztályokra nézve az illető osztályfőnökök eszközlik.

Az 1893. évi 18.547. sz. a. kelt magas ministeri rendelet folytán a polgári leányiskola I. osztályába csak oly tanuló vétetik fel: a) ki életének legalább 10. évét betöltötte; b) kinek az elemi iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit elemi iskolai bizonyitvány —, vagy ennek hiányában felvételi vizsga utján igazolja. *Megjegyzendő, hogy helyszüke miatt a felvételnél a jobb bizonyitványnyal biró tanulóknak adatik előny. A felvételi-, pót- és javitó vizsgálatok szeptember 2. és 4-én délután 3 órakor fognak megtartatni.*

A polgári leányiskola II. III. és IV. osztályába felvétetik mindazon tanuló, ki koránál fogva beillik és azon osztályban megkivántató előkészültségéről felvételi vizsgálat utján bizonyságot tesz, vagy ebbeli ismereteit megfelelő hiteles polgári vagy felsőbb leányiskolai bizonyitvánnyal igazolja.

A felvételre jelentkezők szülőik vagy helyettesitőik kiséretében tartoznak megjelenni és bemutatni: a keresztlevelet, illetve születési bizonyitványt, iskolai- és oltási, esetleg ujra-oltási bizonyitványt, mely utóbbinak hiányában az 1887. évi XXII. törvényczikk értelmében a tanulók csak ideiglenesen vehetők fel.

A magánvizsgálatok szept. hó 5-én reggeli 8 órakor kezdődnek. (Bővebbet az értesitő XIV. fejezete alatt.)

A tanév szept. 6-án reggeli 8 órakor »Veni Sancte«-val ünnepélyesen nyittatik meg. Ezen napon a tanulók valláskülönbség nélkül $^1/_2$8 órakor jelennek meg az iskolában.

A rendes tanitás szept. 7-én kezdődik. Ezen napon a tanulók $^3/_4$8 órakor tankönyveikkel és taneszközeikkel felszerelve jelennek meg, hogy ezek használhatóságáról az osztályfőnökök meggyőződést szerezhessenek. Régibb kiadàsu, befirkàlt avagy rongyos könyvek hasznàlata nem engedhető meg, s az uj tankönyvjegyzék kiosztása előtt tankönyvvásárlàs nem ajánlatos.

A nm. vall. közokt. m. kir. Ministeriumnak 411/1889. számu rendelete

TARTALOM-JEGYZÉK.

		Lapszám:
I.	Erzsébet magyar királyné emlékezete — — — —	3
II.	Az iskola felügyeletét gyakorló hatóságok — —	8
III.	A tanári testület és működése — — — — —	8
IV.	A tanerők elfoglaltsága — — — — — —	8
V.	Heti órarend — — — — — — —	9
VI.	Rendtartási és fegyelmi szabályzat — — —	10
VII.	Tanitási czél és tananyag részletezés — — —	16
VIII.	1898–99. tanévben használt tankönyvek — —	29
IX.	Névsor és érdemsorozat — — — — —	30
X.	Statistikai adatok a tanulókról:	
	A) Általános áttekintés — — — — —	41
	A) Összehasonlitás — — — — — —	43
	C) A tanulás eredményének kimutatása — — —	44
	D) A tanulók szülői lakóhelyének áttekintése — —	46
XI.	Kivonat az iskola leltárából — — — —	48
XII.	Igazgatói jelentés — — — — — —	52
XIII.	Rendeletek és hatósági átiratok — — — —	63
XIV.	A szülők tájékozásául — — — — —	66
XV.	A jövő tanévre vonatkozó értesités — — —	74